

Miljöutskottet

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om miljöskadefonden och till lagar som har samband med den

INLEDNING

Remiss

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om miljöskadefonden och till lagar som har samband med den (RP 183/2022 rd): Ärendet har remitterats till miljöutskottet för betänkande och till grundlagsutskottet för utlåtande.

Utlåtande

Utlåtande har lämnats av

- grundlagsutskottet GrUU 65/2022 rd

Sakkunniga

Utskottet har hört

- regeringssekreterare Mari-Linda Harju-Oksanen, miljöministeriet
- regeringsråd Oili Rahnasto, miljöministeriet
- regeringsråd Ilpo Helismaa, inrikesministeriet
- budgetråd Armi Liinamaa, finansministeriet
- ledande specialsakkunnig Jussi Lindgren, finansministeriet
- räddningsdirektör Juhani Carlson, Räddningsverkens partnerskapsnätverk
- specialplanerare Mikko Attila, Finlands miljöcentral
- chefsjurist Marko Nurmikolu, Finlands Kommunförbund
- verksamhetsledare Pekka Suomela, Gruvindustri rf
- ledande expert Pia Vilenius, Kemiindustrin KI rf
- expert Airi Kulmala, Centralförbundet för lant- och skogsbruksproducenter MTK
- miljöexpert Johanna Vainiomäki, Skogsindustrin rf
- miljöjurist Matti Kattainen, Finlands naturskyddsförbund rf
- verkställande direktör Mia Nores, Miljöindustrin och -tjänster YTP rf.

Skriftligt yttrande har lämnats av

- justitieministeriet
- inrikesministeriet, staben för gränsbevakningsväsendet
- försvarsministeriet
- social- och hälsovårdsministeriet

Betänkande MiUB 16/2022 rd

- Regionförvaltningsverket i Norra Finland
- sametinget
- konkursombudsmannens byrå
- Miljöförsäkringscentralen
- Renbeteslagsföreningen
- Lassila & Tikanoja Oyj
- Neste Abp
- Bioenergia ry
- Finlands näringsliv rf
- Finsk Energiindustri rf
- Finanssiala ry
- Teknologindustri rf.

PROPOSITIONEN

Regeringen föreslår en ny lag om en miljöskadefond och ändringar i miljöskyddslagen, räddningslagen, punktskattelagen och lagen om beskattningsförfarandet beträffande skatter som betalas på eget initiativ. Lagen om oljeskyddsfonden och lagen om miljöskadeförsäkring föreslås bli upphävda.

I den nya lagen föreslås bestämmelser om en miljöskadefond, som avses vara en ny fond utanför statsbudgeten. Avsikten är att det ur fonden ska betalas ersättning för kostnaderna för bekämpning av miljöförorening och återställande av förorenad miljö samt för skador som orsakats, då ersättning inte kan tas ut av den egentliga ansvariga parten till exempel på grund av insolvens eller för att det inte har kunnat utredas vem den ansvariga parten är. Dessutom ska det ur fonden beviljas understöd enligt prövning till de aktörer som ansvarar för ordnandet av räddningsväsendet, för anskaffningar som avser verksamhet för bekämpning av miljöskador.

De fondmedel som är avsedda för ersättningar ska betalas av dem som bedriver verksamhet som medför risk för förorening av miljön genom årliga miljöskadeavgifter eller genom miljöskadeavgifter av engångsnatur. För de understöd som beviljas för anskaffningar som avser verksamhet för bekämpning av miljöskador används ett anslag som överförs från statsbudgeten till fonden.

Propositionen baserar sig på en skrivning i regeringsprogrammet för regeringen Marin enligt vilken subsidiära miljöansvarssystem ska utvecklas. De nuvarande systemen, det vill säga oljeskyddsfonden och den obligatoriska miljöskadeförsäkringen, föreslås bli avvecklade när miljöskadefonden inleder sin verksamhet.

I miljöskyddslagen, räddningslagen, punktskattelagen och lagen om beskattningsförfarandet beträffande skatter som betalas på eget initiativ föreslås ändringar av teknisk natur i samband med stiftandet av den nya lagen.

Propositionen hänför sig till budgetpropositionen för 2023 och avses bli behandlad i samband med den.

Betänkande MiUB 16/2022 rd

Lagen om miljöskadefonden, lagen om ändring av miljöskyddslagen och lagen om ändring av räddningslagen avses träda i kraft den 1 januari 2025. Lagen om upphävande av 1 § 2 mom. 8 punkten i punktskattelagen och lagen om upphävande av 1 § 1 mom. 19 punkten i lagen om beskattningsförfarandet beträffande skatter som betalas på eget initiativ avses träda i kraft 2023 samtidigt som vissa bestämmelser i lagen om oljeskyddsfonden upphävs.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Det subsidiära miljöansvarssystemet måste ses över

Sammantaget anser utskottet att propositionen behövs och fyller sitt syfte. Utskottet tillstyrker lagförslagen med ändringar och med kommentarerna nedan.

Regeringen föreslår att det stiftas en ny lag om miljöskadefonden samtidigt som lagarna om miljöskadeförsäkring och oljeskyddsfonden upphävs. Nuvarande subsidiära ansvarssystem är miljöskadeförsäkringen, som är obligatorisk för vissa verksamhetsutövare, och oljeskyddsfonden. Den obligatoriska miljöskadeförsäkringen har över lag inte varit till stor nytta och den har använts mycket sällan för ersättning av bekämpningsåtgärder som verkställt av myndigheter. Miljöskadeförsäkringens tillämpningsområde är snävt, och jämfört med de uppskattningar som gjordes då systemet inrättades har det förekommit få ersättningsskador och kostnader. Oljeskyddsavgiften i dess nuvarande form måste revideras så att den motsvarar EU-rättsliga krav, och den gamla oljeskyddsfondens verksamhet kan inte längre fortsätta. Utskottet välkomnar förslaget att slå samman de nuvarande subsidiära ansvarssystemen, vilket gör det möjligt att undvika utmaningar i samband med två parallella system och effektivisera hanteringen av det subsidiära ansvarssystemet som helhet.

De nuvarande subsidiära ansvarssystemen är också förenade med egna utmaningar, och därför är det nödvändigt att utveckla dem. Enligt Miljöförsäkringscentralens bedömning var totalbeloppet på premier som betalats till miljöskadeförsäkringen inklusive försäkringspremieskatten cirka 2,7 miljoner euro 2019. Under tjugo års tid har dock försäkringsersättning betalats endast i fem fall och ersättning har förvägrats i fem fall. Sammanlagt har ersättningar betalats ut för bara cirka 0,5 miljoner euro. Det förekommer alltså en klar diskrepans mellan betalda ersättningar och insamlade premier, varför upprätthållandet av systemet är oproportionerligt dyrt jämfört med det verkliga ersättningsskyddet. Systemet med oljeskyddsavgifter har i och för sig fungerat väl, men av EU-rättsliga skäl kan systemet inte längre fortsätta. Cirka 50 företag har betalat avgiften, men endast ett av dem har varit huvudsaklig betalare. Intäkterna av avgiften på normalnivå, dvs. utan förhöjningar, är 8 miljoner euro per år i genomsnitt. Det är därför nödvändigt att se över systemen.

Avsikten är att det ur den nya miljöskadefonden ska betalas ersättning för kostnaderna för bekämpning av miljöförorening och återställande av förorenad miljö samt för skador som orsakats, då ersättning inte kan tas ut av den egentliga ansvariga parten till exempel på grund av insolvens eller för att det inte har kunnat utredas vem den ansvariga parten är. Miljöutskottet har i sina ställningstaganden påskyndat det fortsatta utvecklingsarbetet av subsidiära ansvarssystem och framför allt utredningar kring en fond av samma typ som oljeskyddsfonden i samband med gruvverksamheten (MiUU 40/2018 rd — RP 221/2018 rd, MiUB 13/2018 rd — RP 116/2018 rd). Det finns

Betänkande MiUB 16/2022 rd

ett stort behov av ett sekundärt, fungerande ansvarssystem, eftersom de nuvarande ansvarssystemen inte är tillräckligt omfattande. Den viktigaste av dessa är ersättandet av kostnader som orsakats av den statliga tillsynsmyndigheten av sådana åtgärder för förebyggande eller bekämpning av en hotande eller redan skedd förorening av miljön som enligt 32 § i räddningslagen inte hör till räddningsverksamheten. De senaste 10 åren har staten med anledning av verksamhetsutövarnas insolvens varit tvungen att finansiera hanteringen av allvarliga miljörisker och bekämpningen av risksituationer gällande förorening av miljön i sju separata fall för sammanlagt cirka 150 miljoner euro ur statsbudgeten. Utskottet anser att kostnaderna för det subsidiära ansvarssystemet bättre än för närvarande bör kunna riktas till dem som bedriver verksamhet som orsakar fara i stället för till skattebetalarna. Syftet med systemet är att så långt som möjligt undvika att myndigheternas åtgärder för att förebygga och begränsa föroreningen av miljön eller bekämpa skador finansieras med medel i statsbudgeten eller att enskilda skadelidande själva tvingas ansvara för sina förluster.

Skyldigheten att betala miljöskadeavgift

Fondmedlen ska enligt förslaget betalas av dem som bedriver verksamhet som medför risk för förorening av miljön genom årliga miljöskadeavgifter eller genom miljöskadeavgifter av engångsnatur. Genom avgiften genomförs i så stor utsträckning som möjligt principen om att förorenaren betalar, eftersom avgiften gäller verksamhet som orsakar risk för miljöförorening. Utskottet välkomnar principen att finansieringen av subsidiära ansvarssystem ska vara att de som bedriver verksamhet som orsakar en risk för miljöföroreningar i förväg ansvarar för kostnaderna för systemen. Subsidiärt ansvar är ett omfattande kollektivt ekonomiskt ansvar hos dem som orsakar en risk för förorening, genom vilket man förbereder sig på miljöförorening som sker utan att den som orsakat skadan eller en annan ansvarig part kan åläggas ansvaret. Trots principen om att förorenaren betalar står det klart att det i det subsidiära ansvarssystemet inte är möjligt att rikta kostnadsansvaret till potentiella förorenare i enskilda konkreta skadefall eller föroreningssituationer, utan det är fråga om ett kollektivt ansvar som avses vara graderat enligt hur farlig verksamheten är. Det är dock fråga om en summarisk avgift av skattenatur där riskens storlek och avgifternas storlek inte helt kan motsvara varandra. Vid planeringen av ersättningssystemets finansiering och förvaltningen av dess ekonomi måste hänsyn tas till svårigheterna att noga förutse sannolikheten av subsidiära ansvarssituationer samt deras antal och kostnader.

Eftersom det är fråga om en skatt fastställs dess grund och storlek i lagen om miljöskadefonden, och bestämmelserna ger inte myndigheterna prövningsrätt i fråga om betalningsskyldigheten och avgiftens belopp. Avgiftsgrunderna är kopplade till redan befintliga klassificeringar och informationssystem som bygger på lag, vilket gör systemet mindre betungande administrativt sett.

Fördelningen av betalningsbördan

Enligt propositionen ska den betalningsbörda som orsakas av avgiftsskyldiga i miljöskadefonden som helhet förbli på den nuvarande nivån. Avgifterna kommer dock att spridas på en större grupp betalare än i de nuvarande systemen, eftersom nya verksamhetsutövare kommer att omfattas av avgiftsskyldighet. Största delen, enligt en preliminär uppskattning uppemot 11 000 nya avgiftsskyldiga, kommer att betala en engångsavgift på 400 euro till fonden. Även verksamhetsutövare som har haft försäkringsskydd utan obligatorisk försäkringsskyldighet ska tas med i systemet.

Betänkande MiUB 16/2022 rd

Denna utvidgning ska i fråga om verksamhet som omfattas av miljöskyddslagens tillämpningsområde inriktas framför allt på verksamhet som bedrivs på basis av miljötillstånd beviljade av kommuner samt anmälningsbeslut och registreringar. Avgiftsskyldigheten ska i sin helhet fastställas på annat sätt än i den nuvarande oljeskyddsfonden. Avgiftsbeloppen ändras också något.

Enligt 2 kap. i förslaget till lag om miljöskadefonden är de avgifter som tas ut av verksamhetsutövare antingen engångsavgifter eller årsavgifter. Enligt förslaget ska avgiftsklassen, som påverkar den årliga avgiftens storlek, variera enligt bransch så att de största avgifterna tas ut i branscher där risken för miljöföroreningar anses vara högre än i andra branscher. Gruvdrift och behandling av farligt avfall har alltså de högsta avgifterna. Skillnaden mellan den tidigare genomsnittliga försäkringspremien och den nu föreslagna branschspecifika årsavgiften ökar enligt propositionen de genomsnittliga årliga kostnaderna, men ökningen bedöms vara marginell för de branscher som betalar en högre årsavgift, och avgifterna väntas inte påverka till exempel företagens lönsamhet.

De högsta genomsnittliga avgifterna kommer från avstjälningsplatser samt malm- eller mineralbrytning eller tagande av marksubstanser, bedömer regeringen. Enligt bedömningen betalar 30 företag över 20 000 euro i årsavgift och den högsta avgiften är 106 200 euro. Kostnadsökningen för de verksamhetsutövare som hör till den högsta avgiftsklassen 30 000 euro är i princip större än för andra branscher. Verksamhetsutövare i den högsta avgiftsklassen är stora gruvor med verksamhet som är förenad med en accentuerad risk att orsaka miljöskador och en risk för att sista handsansvaret aktualiseras. Detta motiverar den högre miljöskadeavgiften.

I dagens system har miljöskadeförsäkringarnas genomsnittliga försäkringspremie varit uppskattningsvis 1 500 euro. Försäkringspremien för de tre försäkringstagarna med de största premierna var uppskattningsvis 90 000 euro i genomsnitt, för de tio största uppskattningsvis 70 000 euro och de 20 största uppskattningsvis 50 000 euro. Det har inte gått att få närmare information om försäkringstagarnas aktuella försäkringspremier, och det är därför inte möjligt att detaljerat jämföra företag och bedöma konsekvenserna av den obligatoriska miljöskadeförsäkringspremien och den föreslagna miljöskadeavgiften. Antagandet i ljuset av de här siffrorna är att betalningsbördan i stort sett förblir oförändrad.

Miljöskadeavgift ska enligt 6 § dock betalas separat för varje verksamhet som medför risk för miljöförorening, dvs. för verksamhetsutövarens varje klart separata verksamhetsställe. Detta bedöms ha konsekvenser på branschnivå särskilt inom avfallsbranschen, eftersom det är typiskt för avfallshantering att verksamheten bedrivs decentraliserat på olika verksamhetsställen. Att ordna avfallsbehandlingen nära den plats där avfallet uppkommit kan anses motiverat bland annat med tanke på främjandet av cirkulär ekonomi, men i likhet med andra branscher kan lokalisering av verksamheten decentraliserat till olika verksamhetsställen också öka risken för miljöförorening och miljöskador. Avfallsbranschens betalningsbörda ökar också på grund av det stora antalet verksamhetsutövare.

Definitionen av verksamhet som medför risk för förorening av miljön motsvarar definitionen i 5 § 1 mom. 3 punkten i miljöskyddslagen. Definitionen utgör grund för betalningsskyldigheten enligt lagen om miljöskadefonden. Med verksamhet som medför risk för förorening av miljön avses enligt definitionen inrättande eller användning av en anläggning samt därtill i tekniskt och funk-

Betänkande MiUB 16/2022 rd

tionellt hänseende nära ansluten verksamhet eller användning av ett område eller anordnande av verksamhet på ett sätt som kan leda till förorening av miljön. Syftet med omnämmandet av verksamhet som i tekniskt och funktionellt hänseende är nära ansluten till en anläggning är att klargöra tolkningen av vad som avses med så kallad användning av en anläggning och vilka olika delar av en verksamhet som det kan utfärdas bestämmelser om i tillståndet. Verksamhet som tekniskt och funktionellt är nära anslutna till en anläggning är enligt motiveringarna till miljöskyddslagen till exempel energiproducerande enheter, distributionsstationer för bränsle, upplag och lastningsverksamhet. Granskningen av verksamheten inskränker sig alltså inte snävt enbart till verksamhet enligt definitionen av tillståndspliktig verksamhet, utan också till olika del- och hjälpverksamheter. Det krävs dock att del- och hjälpverksamheter finns på ett rimligt nära avstånd. Till exempel ett lastningsområde för stockar som finns på ett avstånd på flera kilometer är inte verksamhet som hör till en såg och en spannmålstork långt borta är inte en del av ett djurstalls verksamheter. Definitionen av verksamhet i en anläggning och tolkningspraxis i anknytning till den är avsedd att tillämpas även i samband med den föreslagna lagen.

Avgiftsmyndighetens beslut om betalningsskyldighet och avgiftens storlek grundar sig på de uppgifter som preciserats i datasystemet för miljövardsinformation (Ylva). Utvecklandet av datasystemet för genomförande av avgiftsklassificeringen och hanteringen av andra uppgifter om betalningsskyldigheten inleds i samband med verkställandet av lagen. För de verksamheter som NTM-centralerna övervakar har beräkningarna i propositionen gjorts utgående från uppgifterna i Ylva vid utgången av mars 2022. I fråga om de objekt som hör till kommunernas behörighet baserar sig uppgifterna om betalningsskyldiga huvudsakligen på en utredning från 2017. Det har inte funnits närmare uppgifter att tillgå om de verksamheter som hör till kommunernas behörighet, och därför har det inte varit möjligt att göra bedömningar av hur de fördelar sig på enskilda företag. De största årsavgifterna beräknas gälla bolag med ett riksomfattande nät av distributionsstationer.

Uttagandet av avgifter och annat verkställande av avgiftsförfarandet förutsätter att datasystemet för miljövardsinformation ändras så att avgiftsklasser kan införas och andra uppgifter om avgiftsskyldighet hanteras och vidare att de nuvarande systemuppgifterna om verksamhetsutövarna uppdateras som ett projekt av engångsnatur och för viss tid. Utskottet ser det som viktigt att det finns beredskap för detta i statsbudgeten. Inom projektet kan man också försäkra sig om att de konsekvensbedömningar som presenterats i beredningen är korrekta.

Fondens verksamhet

Enligt 16 § i lagförslaget är ersättningen högst 30 miljoner euro för skador som orsakats och kostnader för bekämpning och återställande som föranletts av ett och samma föroreningsfall. Detta bedöms räcka till för att man ska kunna förbereda sig på de flesta förutsebara ersättningssituationer. Det behövs bestämmelser om en övre gräns för att fondsystemet ska ha funktions- och riskförmåga. I miljöskadefonden ska avgifterna fonderas. Enligt 27 § i lagförslaget ska uttagandet av avgifter avslutas när kapitalets övre gräns uppnås, om det inte inträffar några skador som ska ersättas eller om kostnaderna för de skador som inträffar är mindre än de ackumulerade medlen. När den nedre gränsen på 15 miljoner euro för fondens kapital överskrids ska uttaget av avgifterna återupptas. Här är fondmodellen med tanke på de avgiftsskyldiga annorlunda än försäkringsmodellen, eftersom inga medel fonderas i försäkringsmodellen.

Betänkande MiUB 16/2022 rd

Bestämmelsernas förhållande till avfallssäkerheten

Miljöskadefonden har ett annat syfte och tillämpningsområde än säkerheter enligt miljöskyddslagen och gruvlagen. Säkerheten enligt miljöskyddslagen täcker främst kostnaderna för nedläggning av bassänger för anrikningssand, gråbergsområden och motsvarande avfallshanteringsområden, medan säkerheten för gruvtillstånd täcker övriga åtgärder som behövs för eftervård och nedläggning av gruvdrift. Syftet med systemet med säkerheter för gruvor är att trygga i synnerhet miljöansvaret i samband med nedläggning och eftervård av gruvor. Eftersom vattenhanteringen och vattenbehandlingen i gruvor dock delvis faller utanför de lagstadgade säkerheterna, har det föreslagits att tillämpningsområdet för den säkerhet som avses i miljöskyddslagen ska utvidgas från avfallshanteringsverksamhet till hela gruvdriften. Säkerheterna kan dock användas endast för att täcka vissa ansvar som föranleds av lagenlig och tillståndspliktig verksamhet, och med dem kan man inte i tillräcklig utsträckning förbereda sig på subsidiära ansvarssituationer. Skyldigheten att ställa avfallssäkerhet kan därför inte ersätta skyldigheten att betala miljöskadeavgift.

Utskottet anser det vara viktigt att man vid utvecklandet av miljöansvarssystemet samtidigt bedömer det inbördes förhållandet mellan de metoder som baserar sig på olika lagar och undviker överlappningar. När det gäller miljöansvar överhuvudtaget bör man bättre än för närvarande identifiera en regleringsmodell där systemen tillsammans bildar ett konsekvent och fungerande paket som samtidigt svarar mot strukturella nya utmaningar, dvs. främjar cirkulär ekonomi och åtminstone strävar efter att undanröja lagstiftningsrelaterade hinder för utvecklingen av cirkulär ekonomi. Inom ramen för detta bör målet också vara att utveckla avfallsskatten.

Räddningsväsendets bekämpningsberedskap och anskaffning av materiel

Sedan bekämpningsansvaret för oljeskador och fartygskemikalieolyckor vid ingången av 2019 överfördes till inrikesministeriets förvaltningsområde är oljebekämpning räddningsverksamhet enligt räddningslagen. Räddningsväsendets materielanskaffningar och upprätthållande av bekämpningsberedskapen ska således huvudsakligen finansieras ur statsbudgeten via välfärdsområdena. Lösningen inverkar på behovet av statlig budgetfinansiering när möjligheten att finansiera investeringar i materielanskaffningar och materielunderhåll med oljeskyddsavgiften upphör. Exempelvis anskaffningar som görs av Gränsbevakningsväsendet och marinen kommer därmed på normalt sätt finansieras ur budgeten utan ersättning ur en fond utanför budgeten.

En enligt planerna liten andel av materielanskaffningarna avses emellertid bli finansierad ur miljöskadefonden så att medel för detta ändamål överförs från statsbudgeten till fonden. Dessa överförda medel är avsedda endast för finansiering av räddningsväsendets investeringar enligt prövning. Understöd enligt prövning för anskaffning av bekämpningsmateriel ska också kunna beviljas Ålands landskapsregering och kommunerna på Åland. Utgångspunkten för beredningen har varit ett årligt anslag på 3 miljoner euro som överförs från budgeten för finansiering av oljebekämpningsinvesteringar ur miljöskadefonden. Beslutet fattas dock alltid som en del av budgetbeslutet.

Utskottet anser det vara viktigt att upprätthålla en god beredskap för bekämpning av oljeskador och att säkerställa detta genom lämpliga finansieringsarrangemang när oljeskyddsfondens verksamhet upphör. Måluppfyllelsen stöds av de behovsprövade understöd för bekämpning av miljö-

Betänkande MiUB 16/2022 rd

skador som beviljas ur miljöskadefonden inom ramen för de anslag som överförs från statsbudgeten för att delvis täcka de totala kostnaderna för anskaffning av materiel som används i räddningsverksamheten. Utskottet betonar att myndigheterna inom olika förvaltningsområden bör följa upp och samarbeta för att säkerställa att finansieringen räcker till. Utskottet föreslår att riksdagen godkänner ett uttalande om saken (*Utskottets förslag till uttalande 2*).

Eftersom oljeskyddsavgiften måste slopas på grund av anknytande EU-rättsliga problem, tas oljeskyddsavgiften inte längre ut när den lagstadgade kapitalgränsen har uppnåtts. Fondens kapital är också för närvarande i praktiken bundet till finansiering av oljebekämpningsinvesteringar som inlets tidigare. Därför måste anslag undantagsvis överföras från budgeten till oljeskyddsfonden och användas för att finansiera räddningsväsendets oljebekämpningsåtgärder, och inget understöd kan beviljas för nya oljebekämpningsinvesteringar. I vilket fall som helst är den framtida miljöskadefonden en förbättring jämfört med det rådande läget.

Grundlagsutskottets utlåtande

I sitt utlåtande anser grundlagsutskottet att miljöskadefonden uppfyller villkoren i grundlagens 87 § för att införa bestämmelser om en fond utanför statsbudgeten. Grundlagsutskottet tar också ställning till förhållandet mellan 119 och 124 § i grundlagen och särskilt styrelsens och syne-nämndens roll i ljuset av de här paragraferna. Utskottet anger som riktlinje att endast permanenta sakkunniga ska ha hand om uppgifter enligt 124 § i grundlagen. Miljöutskottet föreslår med anledning av grundlagsutskottets anmärkning att regleringen ändras så att endast permanenta sakkunniga kan sköta uppgifter enligt 124 § i grundlagen och att miljöskadefonden är statsbidragsmyndighet.

Uppföljning av reformen

Utskottet anser liksom regeringen att inrättandet av miljöskadefonden är en komplex helhet och att alla konsekvenser inte kan förutses fullt ut. Reformens konsekvenser hänför sig bland annat till hur finansieringssystemen för bekämpningsåtgärder och materielanskaffningar fungerar då de ersatt det tidigare finansieringssystemet. Utskottet anser att det är ytterst viktigt att följa upp effekterna efter det att reformen genomförts.

Sakkunniga har uttryckt oro över att avgiftsbelastningen till skillnad från vad som uppskattats på förhand i vissa situationer kan bli oskäligen för ett enskilt företag. Miljöutskottet föreslår därför att riksdagen godkänner ett uttalande enligt vilket miljöministeriet vid uppföljningen av hur systemet med miljöskadeavgifter fungerar ska bedöma lagens genomslag i allmänhet och i synnerhet huruvida avgiftsintäkterna och belastningen på olika branscher och företag av olika storlek förverkligas på det sätt som presenteras i konsekvensbedömningen från lagberedningen och att ministeriet ska rapportera resultaten av uppföljningen och utvärderingen till utskottet och vid behov föreslå ändringar i avgiftssystemet före utgången av 2026 (*Utskottets förslag till uttalande 1*).

Betänkande MiUB 16/2022 rd

DETALJMOTIVERING

1. Lagen om miljöskadefonden

1 kap. Allmänna bestämmelser

4§. Miljöskadefondens medel. Utskottet korrigerar hänvisningen i 2 mom., för till följd av att 17 § stryks ändras numreringen av paragraferna efter den.

3 kap. Ersättningar och understöd

17§. Självrisk. Självriskbestämmelsen lämpar sig dåligt för det fondbaserade subsidiära ansvarssystemet och kan i sin föreslagna form ha en oavsiktlig negativ styreffekt. Bestämmelser om självrisk finns inte heller i lagen om oljeskyddsfonden. Utskottet föreslår att bestämmelsen stryks, eftersom den inte kan anses motiverad och ändamålsenlig med tanke på propositionens syften ens med vissa preciseringar. Till följd av att bestämmelsen stryks ändras numreringen av paragraferna efter den och motsvarande korrigeringar måste göras i lagens interna hänvisningar.

18 § (ny 17 §). Ansökan om ersättning och innehållet i ansökan. Utskottet stryker omnämmandet av ansökningsförfarandet i det föreslagna 18 § 4 mom., eftersom förvaltningslagen tillämpas på behandlingen av ansökan och det därför inte är möjligt att genom förordning av statsrådet avvika från bestämmelserna i förvaltningslagen. Till följd av att 17 § stryks ändras numreringen av de följande paragraferna.

19 § (ny 18 §). Förskottsersättning. Till följd av att 17 § stryks ändras numreringen av de följande paragraferna. Hänvisningen i 3 mom. ändras till en hänvisning till 17 § 3 mom.

20 § (ny 19 §). Regressrätt. Till följd av att 17 § stryks ändras numreringen av de följande paragraferna.

21 § (ny 20 §). Understöd för anskaffning av bekämpningsmateriel. Till följd av att 17 § stryks ändras numreringen av de följande paragraferna.

22 § (ny 21 §). Synenämnd. Utskottet samordnar och preciserar ordalydelseerna i paragrafen tekniskt så att de motsvarar terminologin i lagen i övrigt. Till följd av att 17 § stryks ändras numreringen av de följande paragraferna.

4 kap. Miljöskadefondens förvaltning och ekonomi

23 § (ny 22 §). Tillämpning av statsunderstödslagen. Med anledning av grundlagsutskottets anmärkning föreslår utskottet att paragrafen ändras så att miljöskadefonden blir statsbidragsmyndighet. Till följd av att 17 § stryks ändras numreringen av de följande paragraferna.

24 § (ny 23 §). Miljöskadefondens styrelse och sekretariat. Till följd av att 17 § stryks ändras numreringen av de följande paragraferna.

Betänkande MiUB 16/2022 rd

25 § (ny 24 §). Styrelsens uppgifter, beslutförhet och avgörande av ärenden. Paragrafens 2 mom. är onödigt eftersom förvaltningslagen är tillämplig. Införandet av en särskild bestämmelse kan leda till oklarhet i tolkningen, varför momentet bör strykas. Lagförslagets 3 och 4 mom. blir därmed 2 och 3 mom. Till följd av att 17 § stryks ändras numreringen av de följande paragraferna.

26 § (ny 25 §). Delegationen för miljöskadefonden. Till följd av att 17 § stryks ändras numreringen av de följande paragraferna.

27 § (ny 26 §). Kapitalgränser. Till följd av att 17 § stryks ändras numreringen av de följande paragraferna.

28 § (ny 27 §). Bokföring, betalningsrörelse och bokslut. Till följd av att 17 § stryks ändras numreringen av de följande paragraferna.

29 § (ny 28 §). Revision. Till följd av att 17 § stryks ändras numreringen av de följande paragraferna.

30 § (ny 29 §). Tjänsteansvar och tillämpning av allmänna förvaltningslagar. Miljöutskottet föreslår med anledning av grundlagsutskottets utlåtande att endast permanenta sakkunniga kan sköta uppgifter enligt 23 § i lagen. Till följd av att 17 § stryks ändras numreringen av de följande paragraferna.

5 kap. Ändringssökande

31 § (ny 30 §). Begäran om omprövning av beslut om understöd. Till följd av att 17 § stryks ändras numreringen av de följande paragraferna.

32 § (ny 31 §). Begäran om omprövning av beslut om miljöskadeavgift och ersättning. Till följd av att 17 § stryks ändras numreringen av de följande paragraferna. Hänvisningen till 19 § har på motsvarande sätt ändrats till en hänvisning till 18 §.

6 kap. Särskilda bestämmelser

33 § (ny 32 §). Uppgifter som registreras i datasystemet för miljövårdsinformation samt miljöskadefondens styrelses rätt till information. Till följd av att 17 § stryks ändras numreringen av de följande paragraferna.

34 § (ny 33 §). Brott mot lagen om miljöskadefonden. Till följd av att 17 § stryks ändras numreringen av de följande paragraferna.

35 § (ny 34 §). Hänvisning till strafflagen. Till följd av att 17 § stryks ändras numreringen av de följande paragraferna.

7 kap. Ikraftträdande

Betänkande MiUB 16/2022 rd

36 § (ny 35 §). Ikraftträdande. Utskottet har delat in 2 mom. i två moment och preciserat den lagstiftning som ska tillämpas på anhängiga ansökningar genom en ny bestämmelse. Till följd av att 17 § stryks ändras numreringen av de följande paragraferna.

37 § (ny 36 §). Övergångsbestämmelse. Till följd av att 17 § stryks ändras numreringen av de följande paragraferna.

38 § (ny 37 §). Övergångsbestämmelser som gäller oljeskyddsfonden. Till följd av att 17 § stryks ändras numreringen av de följande paragraferna.

39 § (ny 38 §). Övergångsbestämmelser som gäller miljöskadeförsäkringen. Utskottet stryker kravet i 2 mom. på att anspråket ska framställas skriftligen inom fem år från det att den skadelidande fick kännedom om att ersättningen inte kan drivas in eller utredas, eftersom syftet med bestämmelsen inte är att ändra preskriptionstiden för framställande av ersättningsanspråk. Utskottet stryker också den inledande delen av 3 mom., eftersom formuleringen kan leda till oklarheter om vilka ersättningsanspråk enligt lagen om miljöskadeförsäkring som omfattas av bestämmelsens tillämpningsområde. Avsikten är att den ska täcka alla ersättningsanspråk som grundar sig på lagen om miljöskadeförsäkrings och som inte längre kan framställas till försäkringsgivaren eller Miljöförsäkringscentralen på grund av att den förlängda tidsfristen på fem år löpt ut. Dessutom kompletterar utskottet slutet av 3 mom. med ett maximibelopp på 6 miljoner euro för ett ersättningsfall och 10 miljoner euro för två eller flera ersättningsfall för att säkerställa likabehandling av ersättningssökande och undvika oavsiktlig styreffekt. Avsikten är att undvika att ersättningsanspråk framställs först fem år efter det att lagen om miljöskadefonden trätt i kraft, om det i vissa situationer är mer fördelaktigt för sökanden. Till följd av att 17 § stryks ändras numreringen av de följande paragraferna.

40 § (ny 39 §). Övergångsbestämmelse om vissa energiproducerande anläggningar. Till följd av att 17 § stryks ändras numreringen av de följande paragraferna.

41 § (ny 40 §). Övergångsbestämmelse om torvutvinning. Till följd av att 17 § stryks ändras numreringen av de följande paragraferna.

2. Lagen om ändring av 222 § i miljöskyddslagen

222§. Datasystemet för miljövarldsinformation. Paragrafen har ändrats genom regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av hälsoskyddslagen och till lagar som har samband med den (RP 196/2022 rd), och därför måste den ändringen beaktas när den ändring som avses här införs.

Betänkande MiUB 16/2022 rd

FÖRSLAG TILL BESLUT

Miljöutskottets förslag till beslut:

Riksdagen godkänner lagförslag 3—5 i proposition RP 183/2022 rd utan ändringar.

Riksdagen godkänner lagförslag 1 och 2 i proposition RP 183/2022 rd med ändringar. (Utskottets ändringsförslag)

Riksdagen godkänner två uttalanden. (Utskottets förslag till uttalanden)

Utskottets ändringsförslag

1.

Lag

om miljöskadefonden

I enlighet med riksdagens beslut, tillkommet på det sätt som anges i 87 § i grundlagen, föreskrivs:

1 kap.

Allmänna bestämmelser

1 §

Syftet med miljöskadefonden

För att trygga en god miljöstatus finns det en miljöskadefond, ur vilken det betalas ersättning för kostnader för bekämpning av miljöförorening och återställande av förorenad miljö samt för skador som orsakats i en situation av subsidiärt ansvar. Ur miljöskadefonden kan beviljas understöd enligt prövning för anskaffningar som avser verksamhet för bekämpning av miljöskador.

Betänkande MiUB 16/2022 rd

2 §

Tillämpningsområdet och avgränsning av det

Denna lag innehåller bestämmelser om miljöskadefonden och dess verksamhet, miljöskadeavgiften och fondens medel samt om de ersättningar och understöd som betalas ur fonden.

Denna lag tillämpas inte på skador som hör till dem som ska ersättas enligt 1992 års ändringsprotokoll (FördrS 41 och 42/1996) till 1971 års internationella konvention om upprättande av en internationell fond för ersättning av skada orsakad av förorening genom olja och enligt 2003 års protokoll som hänför sig till ändringsprotokollet (FördrS 20 och 21/2005).

3 §

Miljöskadefondens förvaltning

Miljöskadefonden är en fond som lyder under miljöministeriet och står utanför statsbudgeten. Ministeriet har rätt att meddela allmänna föreskrifter om ordnandet av fondens förvaltning och skötseln av fondens ekonomi. Ministeriet har rätt att av fonden få alla uppgifter och utredningar som ministeriet behöver.

Miljöministeriet godkänner fondens resultatmål på framställning av fondens styrelse.

Den högsta beslutanderätten i miljöskadefonden utövas av fondens styrelse.

4 §

Miljöskadefondens medel

Miljöskadefondens medel består av miljöskadeavgifter som intäktsförs till miljöskadefonden. Miljöskadefondens medel består dessutom av överskott från tidigare räkenskapsperioder samt av återbetalningar av ersättningar som betalats ur fonden jämte ränteposter och andra poster i anslutning till dem.

För understöd som avses i ~~21~~20 § används endast anslag som överförs från statsbudgeten till miljöskadefonden.

Miljöskadefonden har ingen självständig rätt att uppta lån och inte heller rätt att placera fondens medel.

5 §

Överföring av medel från statsbudgeten i vissa situationer

Om de medel i miljöskadefonden som samlats in i form av miljöskadeavgifter inte räcker till för betalning av ersättningar kan behövliga medel överföras från statsbudgeten till miljöskadefonden. När tillräckliga medel inlutit till fonden från miljöskadeavgifterna intäktsförs de medel som erhållits av staten tillbaka till statsbudgeten.

Miljöministeriet ska på framställning av miljöskadefondens styrelse komma med ett förslag om överföring av medel från statsbudgeten till miljöskadefonden, om detta behövs med stöd av 1 mom.

Betänkande MiUB 16/2022 rd

Miljöskadefondens styrelse ska utan dröjsmål underrätta miljöministeriet när det till fonden har inlutit tillräckligt med medel för att intäktsföra de överförda medlen tillbaka till statsbudgeten. Ministeriet sörjer för att de medel som erhållits av staten intäktsförs tillbaka till statsbudgeten.

2 kap.

Miljöskadeavgift

6 §

Skyldighet att betala årlig miljöskadeavgift och avgiftens storlek

En verksamhetsutövare som bedriver i bilaga 1 avsedd verksamhet som medför risk för förorening av miljön ska betala en årlig miljöskadeavgift i enlighet med den bilagan.

Med verksamhet som medför risk för förorening av miljön avses inrättande eller användning av en anläggning samt därtill i tekniskt och funktionellt hänseende nära ansluten verksamhet eller användning av ett område eller anordnande av verksamhet på ett sätt som kan leda till förorening av miljön.

Med avvikelse från vad som föreskrivs i 1 mom. gäller skyldigheten att betala en årlig miljöskadeavgift inte verksamhet som bedrivs av statliga ämbetsverk eller inrättningar eller statliga affärsverk och inte heller verksamhet som bedrivs av kommuner, samkommuner eller kommunala affärsverk. Betalningsskyldigheten gäller inte heller verksamhet som bedrivs av evangelisk-lutherska kyrkan i Finland eller ortodoxa kyrkan i Finland eller deras församlingar.

Om verksamhet som medför risk för förorening av miljön är placerad i mer än en avgiftsklass som avses i bilaga 1, ska den årliga miljöskadeavgiften betalas enligt den avgiftsklass som motsvarar den högsta avgiften. Om samma verksamhetsutövare bedriver flera verksamheter som medför risk för förorening av miljön, som ska betraktas som separata, ska miljöskadeavgift betalas separat för varje verksamhet.

I denna lag föreskrivs inte om den årliga miljöskadeavgiften på Åland.

7 §

Skyldighet att betala miljöskadeavgift av engångsnatur och avgiftens storlek

En verksamhetsutövare som bedriver i bilaga 2 avsedd verksamhet som medför risk för förorening av miljön ska betala en miljöskadeavgift av engångsnatur. Betalningsskyldigheten gäller inte verksamhet som avses i 6 § 3 mom.

Miljöskadeavgiften av engångsnatur är 400 euro.

Om en årlig miljöskadeavgift ska betalas för verksamheten, uppbärs ingen miljöskadeavgift av engångsnatur.

I denna lag föreskrivs inte om en miljöskadeavgift av engångsnatur på Åland.

Betänkande MiUB 16/2022 rd

8 §

När skyldigheten att betala miljöskadeavgift inträder

Miljöskadeavgift ska betalas från ingången av det kalenderår då verksamheten inleds. Skyldig att betala miljöskadeavgift är den som vid ingången av året har varit antecknad som ansvarig verksamhetsutövare för den verksamhet som omfattas av betalningsskyldigheten i datasystemet för miljövrdsinformation. Verksamhetsutövaren ska underrätta avgiftsmyndigheten om att ny och ändrad verksamhet inleds.

Avgiftsmyndigheten ska så snart som möjligt, dock senast före utgången av året, i datasystemet för miljövrdsinformation registrera de uppgifter om ny eller ändrad verksamhet som verksamhetsutövaren lämnat.

9 §

När skyldigheten att betala årlig miljöskadeavgift upphör

Skyldigheten att betala årlig miljöskadeavgift upphör vid utgången av det år då verksamheten har upphört och verksamhetsutövaren har anmält detta till avgiftsmyndigheten. Avgiftsmyndigheten ska göra en registeranteckning om att verksamheten upphört i datasystemet för miljövrdsinformation så snart som möjligt efter att ha fått anmälan, dock senast före utgången av året.

Med avvikelse från vad som föreskrivs i 1 mom. upphör skyldigheten att betala en årlig miljöskadeavgift för gruvdrift och för en avstjälningsplats vid utgången av det år då deponierna för utvinningsavfall eller avstjälningsplatsen har stängts och andra åtgärder som föreskrivits för avfallsbehandling har genomförts på det sätt som föreskrivs i miljöskyddslagen och avfallslagen (646/2011) samt i bestämmelser som utfärdats med stöd av dem, och verksamhetsutövaren har anmält detta till avgiftsmyndigheten.

10 §

Avgiftsmyndighet

Den årliga miljöskadeavgiften och miljöskadeavgiften av engångsnatur påförs av närings-, trafik- och miljöcentralen i Södra Österbotten (avgiftsmyndigheten).

11 §

Uppbärande av miljöskadeavgift och ränta

Miljöskadeavgiften förfaller till betalning vid en tidpunkt som avgiftsmyndigheten bestämmer, dock tidigast den sista april året efter det år då verksamheten inleds eller ändras och senast före utgången av det året. Avgiftsbeslutet ska sändas till den avgiftsskyldige senast 30 dagar före förfallodagen.

På en miljöskadeavgift som har betalats efter förfallodagen ska dröjsmålsränta betalas. Bestämmelser om beräkning av dröjsmålsränta finns i lagen om skattetillägg och förseningsränta (1556/1995).

Betänkande MiUB 16/2022 rd

3 kap.

Ersättningar och understöd

12 §

Förutsättningar för betalning av ersättning

Ur miljöskadefonden betalas ersättning för skada som avses i 13 § och för kostnader för bekämpning och återställande som avses i 15 §, om

1) ersättningen inte kan drivas in till fullt belopp hos den som med stöd av någon annan lag är skyldig att betala ersättning för skadan eller hos den som svarar för kostnaderna för bekämpning och återställande, eller

2) det inte kan utredas vem som med stöd av någon annan lag är ersättningsskyldig eller ska svara för kostnaderna för bekämpning och återställande.

En förutsättning för betalning av ersättning är dessutom att ersättning för skada eller för kostnader för bekämpning och återställande inte betalas till fullt belopp ur en säkerhet som ställts eller en lagstadgad eller frivillig försäkring som tecknats av den ersättningsskyldige eller av den som svarar för kostnaderna eller något annat ersättningssystem i sista hand som anges i lag.

13 §

Ersättning som betalas till den skadelidande

Ur miljöskadefonden betalas ersättning till den skadelidande för

1) sådan miljöskada enligt lagen om ersättning för miljöskador (737/1994) som i Finland utövad verksamhet har orsakat i Finland samt för sådana kostnader för avvärjande och återställande som avses i 6 § 1 mom. 1 punkten i den lagen och för nödvändiga utredningar som avses i 3 punkten i det momentet,

2) skada som orsakats i Finland av oljeutsläpp eller andra kemikalieutsläpp utanför fordonet från ett fordon eller från användningen av ett sådant i Finland,

3) skada som orsakats i Finland av oljeutsläpp eller andra kemikalieutsläpp utanför spårfordonet från ett spårfordon eller från användningen av ett sådant i Finland,

4) skada som orsakats i Finland av oljeutsläpp eller andra kemikalieutsläpp utanför fartyg från ett fartyg eller från användningen av ett sådant.

Till den skadelidande betalas inte sådan förhandsersättning som avses i 9 § i lagen om ersättning för miljöskador, och miljöskadefonden har inte en sådan inlösningsskyldighet som avses i 10 § i den lagen.

Ersättning betalas inte till den ersättningsskyldige eller till den som när skadan inträffade innehade den olja, den annan kemikalie eller den störningskälla som orsakade skadan eller risken för skada eller hade den i sin besittning, eller på vars uppdrag den transporterades när skadan inträffade.

Den skadelidande har motsvarande rätt till ersättning ur miljöskadefonden för skada som orsakats i landskapet Åland.

Betänkande MiUB 16/2022 rd

14 §

Den skadelidandes medverkan

Om den skadelidande har bidragit till skadans uppkomst betalas ersättning enbart till den del andra orsaker har medverkat till skadans uppkomst. Är den skadelidande en fysisk person, kan hans eller hennes medverkan dock beaktas som en faktor som minskar ersättningen endast om medverkan har varit uppsåtlig eller berott på grov vårdslöshet.

15 §

Ersättning som betalas till myndigheter för kostnader för bekämpning och återställande

Ur miljöskadefonden betalas ersättning till myndigheter för

- 1) kostnader för bekämpning av oljeskador och fartygskemikalieolyckor enligt 99 a § 1 mom. i räddningslagen (379/2011),
- 2) kostnader för efterbehandling enligt 111 a § 6 mom. i räddningslagen,
- 3) kostnader för åtgärder enligt 182 a § i miljöskyddslagen (527/2014) som är nödvändiga för att förebygga och begränsa förorening av miljön.

Kostnader för de utredningar som har varit nödvändiga för att utföra i 1 mom. avsedda åtgärder ersätts också som kostnader för bekämpning och återställande.

Ur miljöskadefonden betalas ersättning till myndigheter också för sådana andra än i 1 mom. avsedda kostnader för bekämpning och återställande, om vilkas ersättning det föreskrivs i 6 § 1 mom. 2 punkten i lagen om ersättning för miljöskador, samt för kostnaderna för de nödvändiga utredningar som avses i 3 punkten i det momentet.

Myndigheter har motsvarande rätt till ersättning ur miljöskadefonden för kostnader för bekämpning och återställande som orsakats i landskapet Åland.

16 §

Ersättningens maximibelopp

Ersättning för skador som orsakats och kostnader för bekämpning och återställande som föranletts av ett och samma föroreningsfall eller av någon annan liknande störning betalas till ett belopp av högst 30 miljoner euro.

~~17 §~~

~~*Självrisk*~~

~~Till en fysisk person betalas ersättning om ersättningens belopp överstiger 300 euro. Till en privaträttslig juridisk person betalas ersättning om ersättningens belopp överstiger 3 000 euro.~~

Betänkande MiUB 16/2022 rd

~~18~~17 §

Ansökan om ersättning och innehållet i ansökan

Ersättning ur miljöskadefonden söks genom en skriftlig ansökan inom tre år från det att den skadelidande eller den myndighet som vidtagit åtgärder för bekämpning och återställande har fått veta att ersättningen eller kostnaderna för bekämpning och återställande inte kan drivas in hos den ersättningsskyldige eller den som svarar för kostnaderna eller att det inte har kunnat utredas vem som är ersättningsskyldig eller vem som svarar för kostnaderna. Av särskilda skäl kan dock också en ansökan som lämnats in efter tidsfristens utgång tas till behandling. Ansökan ska dock alltid göras inom tio år från det att skadan eller föroreningen av miljön eller någon annan störning har framträtt.

Om ett ersättningsärende som gäller en och samma skada eller kostnader är anhängigt i domstol eller hos någon annan myndighet, kan ansökan om ersättning ur miljöskadefonden trots 1 mom. göras inom ett år från det att domen eller något annat avgörande i ärendet har vunnit laga kraft.

Ansökan om ersättning från miljöskadefonden ska innehålla utredning om den skada som ska ersättas eller de kostnader för bekämpning och återställande som ska ersättas samt om att förutsättningarna enligt 12 § för betalning av ersättning ur fonden uppfylls. Vid bedömningen av om utredningen är tillräcklig beaktas den ersättningssökandes möjligheter att driva in ersättningar och att utreda vem som är ersättningsskyldig eller vem som svarar för kostnaderna för bekämpning och återställande.

Närmare bestämmelser om innehållet i ansökan **och** om de utredningar som krävs för behandlingen av ansökan ~~samt om ansökningsförfarandet~~ utfärdas genom förordning av statsrådet.

~~19~~18 §

Förskottsersättning

Ur miljöskadefonden kan till myndigheter beviljas förskottsersättning för de kostnader som avses i 15 § 1 och 4 mom. på grund av oklara ansvarsfrågor, kostnadernas omfattning eller åtgärdernas brådskande natur.

I ansökan om förskottsersättning ska myndigheten lägga fram utredning om de kostnader som ska ersättas och om grunden för utbetalning av förskottsersättning.

Den slutliga ersättningen beviljas efter det att myndigheten har lagt fram i ~~18~~17 § 3 mom. avsedd utredning om kostnaderna och om att förutsättningarna enligt 12 § för betalning av ersättning ur miljöskadefonden uppfylls. Förskott som betalats till ett för stort belopp ska utan dröjsmål återbetalas till miljöskadefonden.

~~20~~19 §

Regressrätt

Rätten för den som fått ersättning ur miljöskadefonden att få ersättning av den ersättningsskyldige eller av den som svarar för kostnaderna övergår till fonden till den del ersättning har betalats. Av särskilda skäl kan miljöskadefonden helt eller delvis avstå från att driva in ersättningen.

Betänkande MiUB 16/2022 rd

2120 §

Understöd för anskaffning av bekämpningsmateriel

Ur miljöskadefonden kan inom ramen för ett anslag som överförs från statsbudgeten beviljas understöd för att delvis täcka de totala kostnaderna för anskaffning av materiel för bekämpning av miljöskador inom räddningsverksamheten. Understöd kan beviljas till välfärdsområden och till Helsingfors stad samt Ålands landskapsregering och till åländska kommuner.

Vid prövningen av understödet och dess belopp ska hänsyn tas till huruvida anskaffning av materiel ingår i den investeringsplan som gäller räddningsväsendet samt beaktas nivån på räddningsväsendets bekämpningsberedskap och behoven att utveckla den, till riskerna för miljöskador i området och till de nationella målen för bekämpningen av miljöskador.

Understöd ur miljöskadefonden ska sökas genom en skriftlig ansökan hos fonden. Understöd ska sökas under den första halvårsperioden av det kalenderår som föregår materielanskaffningen. Alla ansökningar som gäller samma kalenderår ska avgöras samtidigt under den andra halvårsperioden. I ansökan om understöd ska ingå en uppskattning av de totala kostnaderna för materielanskaffningen och av kostnadsbildningen, en redogörelse för den totala finansieringen av materielanskaffningen och för annat understöd eller offentligt stöd som erhållits eller sökts för samma materielanskaffning samt sökandens utredning för bedömning av grunderna för prövning av understödet.

Närmare bestämmelser om de grunder för prövning som gäller beviljande av understöd och understödets belopp, om tidpunkten för ansökan om understöd och innehållet i ansökan samt om tidpunkten för avgörande av ansökan om understöd utfärdas genom förordning av statsrådet.

2221 §

Synerämnd

Miljöskadefondens styrelse kan tillsätta en synerämnd med uppgift att för styrelsens beslutsfattande om ersättningar ur fonden utreda miljökonsekvenserna av ~~varje enskilt skadefall~~ ett enskilt fall som ligger till grund för en ansökan om ersättning samt ~~ersättningsbeloppen och bekämpningskostnaderna~~ beloppet av ersättningarna för skador och kostnaderna för bekämpning och återställande. En synerämnd kan tillsättas, om ersättningarna ur fondens ~~skadorna eller bekämpningskostnaderna~~ kan antas överstiga 100 000 euro och utredningen av ~~ärendets skadan~~ kräver det. Synerämnden tillsätts för den tid som krävs för att utreda ~~ärendets skadan~~.

Synerämnden består av åtminstone en ordförande och två andra medlemmar. Ordföranden ska vara från den närings-, trafik- och miljöcentral inom vars område ~~skadefallet~~ det fall som ligger till grund för ansökan om ersättning först har konstaterats. Nämnden ska ha den sakkunskap om miljö- och naturvetenskap samt om bedömning av skador och ~~åtgärder för bekämpning och återställande~~ som behövs med tanke på dess uppgift samt tillräcklig lokalkännedom om området.

Synerämndens kostnader betalas ur miljöskadefonden med intäkter från miljöskadeavgifterna.

Betänkande MiUB 16/2022 rd

4 kap.

Miljöskadefondens förvaltning och ekonomi

~~23~~22 §

Tillämpning av statsunderstödslagen

På understöd enligt prövning som beviljas ur miljöskadefonden tillämpas statsunderstödslagen (688/2001), om inte något annat följer av denna lag. Miljöskadefonden är statsbidragsmyndighet enligt statsunderstödslagen. ~~Miljöministeriet sköter de uppgifter enligt statsunderstödslagen som gäller återkrav av understöd och avbrytande av utbetalning. Miljöskadefondens styrelse sköter övriga uppgifter enligt statsunderstödslagen i anslutning till understöden.~~

2423 §

Miljöskadefondens styrelse och sekretariat

Miljöskadefondens styrelse består av en ordförande samt en vice ordförande och fem andra medlemmar, som var och en har en personlig suppleant. Ordföranden ska vara från miljöministeriet. De övriga medlemmarna ska företräda statliga och kommunala myndigheter, näringslivet och miljöorganisationer så att styrelsen har den sakkunskap i rättsliga och ekonomiska frågor som behövs med tanke på dess uppgifter. Miljöministeriet utser styrelsens ordförande och vice ordförande samt övriga medlemmar och suppleanter för en mandatperiod på tre år åt gången. Miljöministeriet befriar styrelsen eller dess ordförande, vice ordförande, övriga medlemmar eller suppleanter från uppdraget.

Fonden har en generalsekreterare, en ställföreträdare för denne samt föredragande. Dessa är tjänstemän vid miljöministeriet som ministeriet har förordnat till fondens uppgifter.

Fondens styrelse kan till stöd för det beslutsfattandet som hänför sig till styrelsens uppgifter anlita en eller flera permanenta sakkunniga som representerar sådan sakkunskap som är relevant med tanke på styrelsens uppgifter. En representant för landskapet Åland ska höras som sakkunnig när ett ärende som gäller landskapet Åland behandlas. Sametinget ska höras som sakkunnig när ett ärende som gäller samernas hembygdsområde enligt sametingslagen (974/1995) behandlas. Dessutom ska skoltarnas byastämman höras som sakkunnig vid behandlingen av ett ärende som gäller skoltområdet enligt skolnämndlagen (253/1995).

Fonden har rätt att använda statsrådets gemensamma koncerttjänster.

Löneutgifterna samt övriga förvaltningsutgifter betalas ur miljöskadefonden. Miljöministeriet fastställer arvoden för styrelsens ordförande, övriga medlemmar och permanenta sakkunniga.

~~25~~24 §

Styrelsens uppgifter, beslutförhet och avgörande av ärenden

Miljöskadefondens styrelse har till uppgift att

1) besluta om ersättningar och understöd som betalas ur miljöskadefonden,

Betänkande MiUB 16/2022 rd

2) besluta om ärenden som är betydande och vittsyftande med tanke på fondens ekonomi och verksamhet,

3) ha hand om fondens förvaltning och se till att ekonomin och verksamheten ordnas på behörig sätt,

4) se till att fondens bokföring, interna kontroll och riskhantering ordnas på behörig sätt,

5) avgöra begäranden om omprövning av fondens styrelses beslut och avge bemötande i besvärärenden som gäller besluten,

6) besluta om fondens verksamhets- och ekonomiplan och göra framställning till miljöministeriet om fondens resultatmål och årliga budget,

7) sörja för fondens likviditet,

8) godkänna och underteckna fondens bokslut med tillhörande verksamhetsberättelse och lämna det till miljöministeriet.

~~Fondens styrelse kan till stöd för det beslutsfattande som hänför sig till dess uppgifter i behövlig utsträckning begära utlåtanden av myndigheter och andra aktörer.~~

Styrelsen sammanträder på kallelse av ordföranden eller vice ordföranden. Styrelsen är beslutför när styrelsens ordförande eller vice ordförande och minst tre andra medlemmar eller suppleanter deltar i mötet.

Som styrelsens beslut gäller den mening som majoriteten understöder. Vid lika röstetal gäller som beslut den mening som styrelsens ordförande eller vice ordförande har omfattat.

~~26~~25 §

Delegationen för miljöskadefonden

För att främja en dialog i anslutning till miljöskadefondens verksamhet kan miljöministeriet utnämna en delegation för miljöskadefonden. I delegationen ska åtminstone de statliga och kommunala myndigheter som är relevanta för främjandet av dialogen samt näringslivet och miljöorganisationerna vara representerade.

~~27~~26 §

Kapitalgränser

Uppbördens av den årliga miljöskadeavgiften avbryts vid utgången av det år under vilket miljöskadefondens kapital den sista dagen i november månad har överstigit 30 miljoner euro. Uppbördens inleds på nytt efter utgången av det år då kapitalet den sista dagen i november månad understiger 15 miljoner euro.

Det anslag som i statsbudgeten beviljats för understöd för anskaffning av materiel för bekämpning av miljöskador ingår inte i det kapital som avses i 1 mom.

Trots avbrott som avses i 1 mom. uppbärs den årliga miljöskadeavgiften dock alltid för det kalenderår då verksamhet som medför risk för förorening av miljön inleds.

Miljöministeriet ska utan dröjsmål underrätta avgiftsmyndigheten om det sker en i 1 mom. avsedd förändring i kapitalet.

Betänkande MiUB 16/2022 rd

~~28~~27 §

Bokföring, betalningsrörelse och bokslut

På miljöskadefondens bokföring, betalningsrörelse, övriga redovisning och bokslut tillämpas lagen om statsbudgeten (423/1988) och de bestämmelser som utfärdats med stöd av den.

~~29~~28 §

Revision

Statens revisionsverk verkställer årligen revision av miljöskadefonden.

Revisorerna ska granska fondens förvaltning, bokföring och bokslut. Revisorerna ska för varje räkenskapsperiod avge en revisionsberättelse, vilken ska innehålla ett utlåtande särskilt om

1) huruvida bokslutet är upprättat i enlighet med de bestämmelser och föreskrifter som gäller för upprättande av bokslut,

2) huruvida bokslutet ger riktiga och tillräckliga uppgifter om resultatet av fondens verksamhet och om dess ekonomiska ställning,

3) huruvida fondens förvaltning och verksamhet har skötts i enlighet med gällande bestämmelser och föreskrifter,

4) fastställande av bokslutet,

5) disponering av fondens resultat på det sätt som styrelsen föreslagit.

När revisionen har verkställts ska revisorerna göra en anteckning om detta i bokslutet, vilken ska innehålla en hänvisning till revisionsberättelsen samt ett utlåtande om huruvida bokslutet har upprättats i enlighet med god bokföringssed.

Om en revisor under räkenskapsperioden finner att det finns skäl till betydande anmärkning i fråga om förvaltningen och ekonomin i fonden ska fondens styrelse och miljöministeriet omedelbart underrättas om saken.

Fondens styrelse och personal ska vid behov bistå revisorn vid verkställandet av revisionen.

~~30~~29 §

Tjänsteansvar och tillämpning av allmänna förvaltningslagar

På ~~ordföranden och vice ordföranden och de övriga medlemmarna och suppleanterna i miljöskadefondens styrelse, på synenämndens ordförande och övriga medlemmar samt på~~ permanenta sakkunniga tillämpas bestämmelserna om straffrättsligt tjänsteansvar när de sköter offentliga förvaltningsuppgifter som avses i ~~22—25~~23 §. Bestämmelser om skadeståndsansvar finns i skadeståndslagen (412/1974).

När ~~miljöskadefondens styrelse, synenämnden och~~ permanenta sakkunniga sköter offentliga förvaltningsuppgifter som avses i ~~22—25~~23 § ska de iaktta lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999), lagen om elektronisk kommunikation i myndigheternas verksamhet (13/2003), förvaltningslagen (434/2003), språklagen (423/2003), samiska språklagen (831/1994), arkivlagen (1086/2003), lagen om informationshantering inom den offentliga förvaltningen (906/2019) och dataskyddslagen (1050/2018).

Betänkande MiUB 16/2022 rd

5 kap.

Ändringssökande

~~31~~30 §

Begäran om omprövning av beslut om understöd

I fråga om beslut som fattats av fondens styrelse om understöd enligt ~~21~~20 § får omprövning begäras. Bestämmelser om begäran om omprövning finns i förvaltningslagen. Bestämmelser om sökande av ändring i förvaltningsdomstol finns i lagen om rättegång i förvaltningsärenden (808/2019).

~~32~~31 §

Begäran om omprövning av beslut om miljöskadeavgift och ersättning

I fråga om beslut som fattats av avgiftsmyndigheten om miljöskadeavgift enligt 6 och 7 § samt beslut som fattats av fondens styrelse om ersättning enligt 13, 15 och ~~19~~18 § får omprövning begäras. Bestämmelser om begäran om omprövning finns i förvaltningslagen. Bestämmelser om sökande av ändring i förvaltningsdomstol finns i lagen om rättegång i förvaltningsärenden.

6 kap.

Särskilda bestämmelser

~~33~~32 §

Uppgifter som registreras i datasystemet för miljövarldsinformation samt miljöskadefondens styrelsers rätt till information

Avgiftsmyndigheten ska för varje avgiftsskyldig verksamhetsutövare i datasystemet för miljövarldsinformation registrera

- 1) grunderna för hur miljöskadeavgiften bestäms och avgiftens storlek samt uppgift om huruvida de eventuellt har ändrats till följd av begäran om omprövning eller ändringssökande,
- 2) tidpunkten då skyldigheten att betala miljöskadeavgift inträdde och upphörde,
- 3) andra än 1 och 2 punkten avsedda uppgifter som är nödvändiga i anslutning till skyldigheten att betala miljöskadeavgift och fullgörandet av denna skyldighet.

Miljöskadefondens styrelse har rätt att avgiftsfritt ur datasystemet för miljövarldsinformation få de uppgifter och det utifrån uppgifterna sammanställda datamaterial som är nödvändiga för skötseln av styrelsens lagstadgade uppgifter.

Betänkande MiUB 16/2022 rd

~~34~~33 §

Brott mot lagen om miljöskadefonden

Den som avsiktligt eller av oaktsamhet försummar anmälningsskyldigheten enligt 8 § ska, om inte strängare straff för gärningen föreskrivs någon annanstans i lag, för *brott mot lagen om miljöskadefonden* dömas till böter.

~~35~~34 §

Hänvisning till strafflagen

Bestämmelser om straff för skattebedrägeri, grovt skattebedrägeri, lindrigt skattebedrägeri, subventionsbedrägeri, grovt subventionsbedrägeri, subventionsmissbruk, grovt subventionsmissbruk och subventionsförseelse finns i 29 kap. 1—3, 5—7, 7 a och 8 § i strafflagen (39/1889). Bestämmelser om straff för bedrägeri, grovt bedrägeri och lindrigt bedrägeri finns i 36 kap. 1—3 § i strafflagen.

7 kap.

Ikraftträdande

~~36~~35 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 20 .

Genom denna lag upphävs lagen om oljeskyddsfonden (1406/2004) och lagen om miljöskadeförsäkring (81/1998). (2 mom.)

Upphävandet av 5—7, 7 a, 8, 9, 17 och 18 § samt 25 § 3 mom. i lagen om oljeskyddsfonden träder dock i kraft redan den 1 januari 2023. ~~Ansökningar som blivit anhängiga före upphävandets ikraftträdande behandlas enligt de bestämmelser som gällde vid den tidpunkten.~~ I 17 § i lagen om oljeskyddsfonden avsedda ansökningar som blivit anhängiga före upphävandets ikraftträdande behandlas enligt de bestämmelser i den lagen som gällde vid den tidpunkten. (3 mom.)

~~37~~36 §

Övergångsbestämmelse

På ersättning för skador och kostnader för bekämpning och återställande som föranletts av ett föroreningsfall eller någon annan liknande störning som orsakats av verksamhet som bedrivits före ikraftträdandet av denna lag tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet, även om ersättning söks eller skadan eller föroreningen av miljön eller någon annan störningen framträder först efter ikraftträdandet.

Betänkande MiUB 16/2022 rd

3837 §

Övergångsbestämmelser som gäller oljeskyddsfonden

De medel som influtit av uppbörden av oljeskyddsavgift och som oljeskyddsfonden förfogar över den 31 december 2024 överförs till miljöskadefonden. Anslag som överförts från statsbudgeten till fonden återbetalas till budgeten, om det inte är avsett att användas för sådana ersättningar som oljeskyddsfonden ännu inte har fattat beslut om när fondens verksamhet upphör.

När oljeskyddsfondens verksamhet upphör ska de ärenden som är anhängiga i fonden behandlas och avgöras i miljöskadefonden i enlighet med de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet av denna lag.

Den skadelidandes rätt till ersättning för en oljeskada som inträffat före ikraftträdandet av denna lag och rätt till ersättning för kostnader för bekämpning och återställande av oljeskadan avgörs i enlighet med de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet. Ersättning för en sådan skada ska sökas inom två år från ikraftträdandet av denna lag.

När denna lag har trätt i kraft ska ersättningsansökningar som gäller oljeskador och kostnader för bekämpning och återställande av oljeskador lämnas till miljöskadefonden.

Om det någon annanstans i lagstiftningen hänvisas till lagen om oljeskyddsfonden, ska denna lag tillämpas i stället för den lagen.

3938 §

Övergångsbestämmelser som gäller miljöskadeförsäkringen

På en miljöskada som omfattas av tillämpningsområdet för lagen om miljöskadeförsäkring och som orsakats före ikraftträdandet av denna lag samt på kostnaderna för avvärjande av en sådan skada och för återställande av miljön i sitt tidigare skick tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet, om inte något annat följer av 2 eller 3 mom.

Efter ikraftträdandet av denna lag ska anspråk på ersättning enligt lagen om miljöskadeförsäkring framställas skriftligen hos försäkringsgivaren eller Miljöförsäkringscentralen ~~inom fem år från det att den skadelidande har fått veta att ersättningen inte kan drivas in hos den ersättningskyldige eller att det inte har kunnat utredas vem som är ersättningskyldig, och~~ senast inom fem år från ikraftträdandet. Anspråket på ersättning anses då ha framställts under miljöskadeförsäkringens sista försäkringsperiod. Av de anspråk på ersättning som framförts under den sista försäkringsperioden och inom de fem år som följer efter ikraftträdandet av denna lag betalas för ett försäkringsfall ersättning till ett belopp av högst 6 miljoner euro. och för två eller flera försäkringsfall betalas ersättning till ett belopp av högst 10 miljoner euro sammanlagt.

~~Om en miljöskada som omfattas av tillämpningsområdet för lagen om miljöskadeförsäkring samt kostnader för avvärjande av en sådan skada och för återställande av miljön i sitt tidigare skick har orsakats av verksamhet som har bedrivits tidigast den 1 januari 1999 men före ikraftträdandet av denna lag, och miljöskadan har framträtt först fem år efter ikraftträdandet eller den skadelidande först fem år efter ikraftträdandet fått veta att ersättning inte kan drivas in hos den ersättningskyldige eller att det inte har kunnat utredas vem som är ersättningskyldig, kan anspråket på ersättning efter den tid som avses i 2 mom. framställas hos miljöskadefonden.~~ Efter ikraftträdandet av denna lag kan anspråk på ersättning enligt lagen om miljöskadeförsäkring framställas skriftligen hos miljöskadefonden efter den tidsfrist på fem år som avses i 2 mom. An-

Betänkande MiUB 16/2022 rd

språket på ersättning ska dock framställas hos miljöskadefonden inom tio år från ikraftträdandet av denna lag. För ett fall som ligger till grund för ett anspråk på ersättning betalas högst 6 miljoner euro i ersättning samt för två eller flera fall som ligger till grund för ett anspråk på ersättning som framställts hos miljöskadefonden betalas högst 10 miljoner euro i ersättning.

~~40~~39 §

Övergångsbestämmelse om vissa energiproducerande anläggningar

Energiproducerande anläggningar med en bränsleeffekt på minst 1 men mindre än 5 megawatt är skyldiga att betala miljöskadeavgift först från och med den 1 januari 2029.

~~41~~40 §

Övergångsbestämmelse om torvutvinning

Miljöskadeavgift av engångsnatur behöver inte betalas för torvutvinning och därtill anknuten dikning, om den behöriga myndigheten före ikraftträdandet av denna lag har underrättats om att verksamheten upphört.

Betänkande MiUB 16/2022 rd

ÅRLIGA MILJÖSKADEAVGIFTER

A. Avgiftsklass 1	30 000 euroa
-------------------	--------------

1. MALM- ELLER MINERALBRYTNING

a) Gruvdrift som omfattar en eller flera deponier för utvinningsavfall som medför risk för storolycka

b) Anrikningsanläggning eller annan verksamhet i samband med vilken det finns en eller flera deponier för anrikningsavfall som medför risk för storolycka

c) Gruva eller anrikningsanläggning som omfattar en avstjälningsplats där farligt avfall hanteras yrkesmässigt eller i en anläggning och där det förs in mer än 10 ton avfall per dygn eller där den totala kapaciteten är större än 25 000 ton, med undantag för avstjälningsplatser för inert avfall

B. Avgiftsklass 2	20 000 euroa
-------------------	--------------

1. MALM- ELLER MINERALBRYTNING

Anrikningsanläggning eller annan verksamhet där det finns en eller flera deponier för annat än inert utvinningsavfall, dock inte verksamhet som avses i punkt A.

2. BEHANDLING AV AVFALL SOM SKER YRKESMÄSSIGT ELLER I EN ANLÄGGNING

Avstjälningsplats där det förs in mer än 10 ton avfall per dygn eller där den totala kapaciteten är större än 25 000 ton, med undantag för avstjälningsplatser för inert avfall, och där farligt avfall hanteras eller lagras i verksamheten, dock inte verksamhet som avses i punkt A.

C. Avgiftsklass 3	10 000 euroa
-------------------	--------------

1. MALM- ELLER MINERALBRYTNING

Gruvdrift som omfattar en eller flera deponier för annat än inert utvinningsavfall, dock inte verksamhet som avses i punkt A. eller B.

2. BEHANDLING AV AVFALL SOM SKER YRKESMÄSSIGT ELLER I EN ANLÄGGNING

Behandling av farligt avfall med en kapacitet som överstiger 10 ton per dygn genom en eller flera av följande verksamheter:

- biologisk behandling
- fysikalisk-kemisk behandling
- sammansmältning eller blandning före:
 - behandling av avfall i avfallsförbränningsanläggningar eller i samförbränningsanläggningar för avfall med en kapacitet som överstiger 3 ton per timme för icke-farligt avfall och med en kapacitet som överstiger 10 ton per dygn för farligt avfall, eller
 - övriga verksamheter som anges i denna punkt C. underpunkt 2.
- omförpackning före:

Betänkande MiUB 16/2022 rd

- behandling av avfall i avfallsförbränningsanläggningar eller i samförbränningsanläggningar för avfall med en kapacitet som överstiger 3 ton per timme för icke-farligt avfall och med en kapacitet som överstiger 10 ton per dygn för farligt avfall, eller
 - övriga verksamheter som anges i denna punkt C. underpunkt 2.
 - återvinning/regenerering av lösningsmedel
 - återvinning/regenerering av oorganiska material utom metaller och metallföreningar
 - regenerering av syror eller baser
 - återvinning av komponenter som används till att minska föroreningar
 - återvinning av komponenter från katalysatorer
 - omraffinering av olja eller annan återanvändning av olja
 - invallning direkt på marken
- dock inte verksamhet som gäller behandling av farligt avfall som avses i punkt A. eller B.

D. Avgiftsklass 4	2 700 euroa
-------------------	-------------

1. SKOGSINDUSTRI

- a) Industriella anläggningar där det framställs pappersmassa av trä eller andra fibrösa material
- b) Industriella anläggningar där det framställs papper, papp eller kartong och produktionskapaciteten överstiger 20 ton per dygn
- c) Industriella anläggningar där det framställs en eller flera av följande träskivor: OSB-spånskivor, spånskivor eller träfiberskivor, och där produktionskapaciteten överstiger 600 m³ per dygn
- d) Behandling av trä och träprodukter med kemikalier där produktionskapaciteten överstiger 75 m³ per dygn av annat slag än behandling uteslutande mot blånadssvampar

2. METALLINDUSTRI

- a) Rostning och sintring av metallhaltig malm, sulfidmalm inbegripen
- b) Produktion av råjärn eller stål (primär eller sekundär smältning), inklusive utrustning för kontinuerlig gjutning, med en kapacitet som överstiger 2,5 ton per timme
- c) Produktion av icke-järnmetaller av malm, slig eller sekundärt råmaterial genom metallurgiska, kemiska eller elektrolytiska processer
- d) Drift av järn- och stål gjuterier med en produktionskapacitet som överstiger 20 ton per dygn
- e) Andra gjuterier eller smältverk, med en smältningsskapacitet som överstiger 4 ton per dygn för bly och kadmium och 20 ton per dygn för icke-järnmetaller
- f) Behandling av järnbaserade metaller genom anbringande av skyddsbeläggningar av smält metall med en inmatning som överstiger 2 ton råstål per timme
- g) Varmvalsverk för järnbaserade metaller, med en kapacitet som överstiger 20 ton per timme eller smidesverkstäder där slagenergin per hammare överstiger 50 kilojoule och den använda värmeeffekten överstiger 20 megawatt
- h) Ytbehandling av metaller eller plaster genom en elektrolytisk eller kemisk process där behandlingsbadens sammanlagda volym överstiger 30 m³

3. ENERGIPRODUKTION

- a) Anläggningar som förbränner bränsle med en total bränsleeffekt på minst 50 megawatt; vid fastställandet av anläggningens bränsleeffekt adderas alla energiproducerande enheter som finns på samma anläggningsområde

Betänkande MiUB 16/2022 rd

b) Avskiljning av koldioxidströmmar från direktivanläggningar i enlighet med Europaparlamentets och rådets direktiv 2010/75/EU om industriutsläpp för geologisk lagring enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/31/EG om geologisk lagring av koldioxid och ändring av rådets direktiv 85/337/EEG, Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/60/EG, 2001/80/EG, 2004/35/EG, 2006/12/EG och 2008/1/EG samt förordning (EG) nr 1013/2006

4. KEMISK INDUSTRI

Tillverkning av de ämnen eller grupper av ämnen som anges nedan där tillverkningen omfattar kemiska eller biologiska reaktioner och sker i industriell skala

- a) Tillverkning av oorganiska kemikalier såsom
 - gaser, som t.ex. ammoniak, klor eller klorväte, fluor eller fluorväte, koloxider, svavelföreningar, kväveoxider, väte, svaveldioxid, karbonylklorid
 - syror, som t.ex. kromtrioxid, fluorvätesyra, fosforsyra, salpetersyra, saltsyra, svavelsyra, oleum, svavelsyrlighet
 - baser, som t.ex. ammoniumhydroxid, kaliumhydroxid, natriumhydroxid
 - salter, som t.ex. ammoniumklorid, kaliumklorat, kaliumkarbonat, natriumkarbonat, perborat, silvernitrat
 - icke-metaller, metalloxider eller andra oorganiska föreningar, som t.ex. kalciumkarbid, kisel, kiselkarbid
- b) Tillverkning av organiska kemikalier såsom
 - enkla kolväten (linjära eller cykliska, mättade eller omättade, alifatiska eller aromatiska)
 - syrenehållande organiska föreningar, särskilt alkoholer, aldehyder, ketoner, karboxylsyror, estrar och blandningar av estrar, acetater, etrar, peroxider och epoxihartser
 - svavelinnehållande organiska föreningar
 - kväveinnehållande organiska föreningar, särskilt aminer, amider, nitronyl- och nitroföreningar, nitratföreningar, nitriler, cyanater, isocyanater
 - fosforinnehållande organiska föreningar
 - halogenerade kolväten
 - metallorganiska föreningar
 - plaster (polymerer, syntetfibrer, regenererad cellulosa)
 - syntetgummi
 - färgämnen och pigment
 - ytaktiva ämnen och tensider
- c) Olje- eller gasraffinaderier
- d) Tillverkning av växtskyddsmedel eller biocider
- e) Tillverkning av sprängämnen
- f) Tillverkning av gödselmedel baserade på fosfor-, kväve- eller kaliumbaserade råvaror (enka eller sammansatta gödselmedel)
- g) Tillverkning av produkter som innehåller läkemedel, även mellanprodukter

5. TILLVERKNING AV BRÄNSLEN ELLER UPPLAGRING ELLER HANTERING AV KEMIKALIER ELLER BRÄNSLEN

- a) Förgasning eller förvätskning av kol eller förgasning eller förvätskning av andra bränslen än kol i anläggningar med en bränsleeffekt på minst 20 megawatt
- b) Framställning av kol (hårt kol) eller av grafitelektroder genom bränning eller grafitisering
- c) Produktion av koks

6. VERKSAMHET DÄR ORGANISKA LÖSNINGSMEDEL ANVÄNDS

Betänkande MiUB 16/2022 rd

Ytbehandling av material, föremål eller produkter med användning av organiska lösningsmedel, i synnerhet för appretering, tryckning, bestrykning, avfettning, vattenskyddsimpregnering, limning, målning, rengöring eller impregnering med en förbrukning av organiskt lösningsmedel som överstiger 150 kg per timme eller mer än 200 ton per år

7. MALM- ELLER MINERALBRYTNING

Anrikningsanläggning eller annan verksamhet där det finns en eller flera deponier för inert utvinningsavfall där anrikningsavfall deponeras

8. TILLVERKNING AV MINERALPRODUKTER

a) Tillverkning av cementklinker i roterugn med en produktionskapacitet som överstiger 500 ton per dygn, eller i andra typer av ugnar med en produktionskapacitet som överstiger 50 ton per dygn

b) Tillverkning av kalk i ugnar med en produktionskapacitet som överstiger 50 ton per dygn

c) Smältning av mineraler, inklusive tillverkning av mineralull, med en smältningsskapacitet som överstiger 20 ton per dygn

d) Tillverkning av glas inklusive glasfibrer, med en smältningsskapacitet som överstiger 20 ton per dygn

e) Tillverkning av asbest eller asbestbaserade produkter

f) Tillverkning av keramiska produkter genom bränning, särskilt takpannor, tegel, eldfast sten, kakel, stengods eller porslin, med en produktionskapacitet som överstiger 75 ton per dygn och/eller med en ugnskapacitet som överstiger 4 m³ och med en sättningsdensitet per ugn på mer än 300 kg/m³

g) Tillverkning av magnesiumoxid i ugnar med en produktionskapacitet som överstiger 50 ton per dygn

9. PRODUKTION ELLER BEHANDLING AV LÄDER ELLER TEXTILIER I EN ANLÄGGNING

a) Förbehandling (tvättning, blekning och mercerisering) eller färgning av textilfibrer eller textilier där behandlingsskapaciteten överstiger 10 ton per dygn

b) Garvning av hudar och skinn med en behandlingsskapacitet på mer än 12 ton färdiga produkter per dygn

10. TILLVERKNING AV LIVSMEDEL ELLER FODER

a) Drift av slakterier där produktionskapaciteten överstiger 50 ton slaktkroppar per dygn

b) Framställning av livsmedel eller foder med beredning och behandling, utom ren paketering, av följande råvaror, oavsett om de är tidigare behandlade eller obehandlade:

Enbart animaliska råvaror (andra än enbart mjölk) för en produktionskapacitet på mer än 75 ton färdiga produkter per dygn

c) Framställning av livsmedel eller foder med beredning och behandling, utom ren paketering, av följande råvaror, oavsett om de är tidigare behandlade eller obehandlade:

Enbart vegetabiliska råvaror för en produktionskapacitet på mer än 300 ton färdiga produkter per dygn eller 600 ton per dygn, om anläggningen är i drift i högst 90 dygn i rad under ett år

d) Framställning av livsmedel eller foder med beredning och behandling, utom ren paketering, av följande råvaror, oavsett om de är tidigare behandlade eller obehandlade:

Animaliska och vegetabiliska råvaror, både i kombinerade och separata produkter, där produktionskapaciteten för färdiga produkter i ton per dygn

— överstiger 75 om A är minst 10

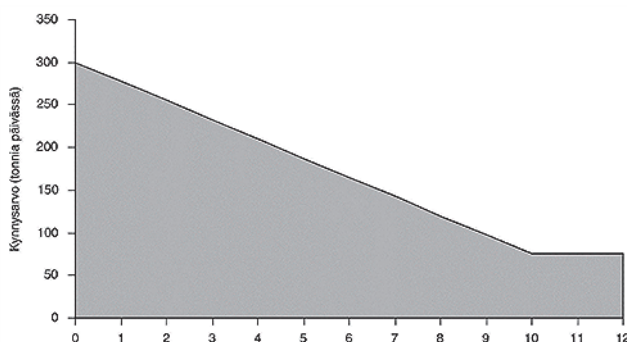
— eller 300 - (22,5 A), om A är mindre än 10

Betänkande MiUB 16/2022 rd

där A är andelen animaliskt material (i viktprocent) av produktionskapaciteten för färdiga produkter.

Förpackningen ska inte inkluderas i produktens slutliga vikt. Denna punkt ska inte tillämpas då råvaran är endast mjölk.

Bild som hänför sig till punkt 10 d):



(A) Andelen animaliskt material (% av produktionskapaciteten för de färdiga produkterna)

e) Behandling och bearbetning av endast mjölk baserad på en invägning av mer än 200 ton per dygn (årsmedelvärde)

11. BEHANDLING AV AVFALL SOM SKER YRKESMÄSSIGT ELLER I EN ANLÄGGNING SAMT BEHANDLING AV AVLOPPSVATTEN

a) Behandling av avfall i avfallsförbränningsanläggningar eller i samförbränningsanläggningar för avfall med en kapacitet som överstiger 3 ton per timme för icke-farligt avfall och med en kapacitet som överstiger 10 ton per dygn för farligt avfall

b) Bortskaffande eller återvinning av djurkroppar eller animaliskt avfall där behandlingskapaciteten överstiger 10 ton per dygn

c) Fristående avloppsreningsverk för avloppsvatten från en direktivanläggning i enlighet med Europaparlamentets och rådets direktiv 2010/75/EU om industriutsläpp som inte omfattas av rådets direktiv 91/271/EEG om rening av avloppsvatten från tätbebyggelse

d) Bortskaffande av icke-farligt avfall med en kapacitet som överstiger 50 ton per dygn genom en eller flera av följande verksamheter, och med undantag för verksamheter som omfattas av rådets direktiv 91/271/EEG om rening av avloppsvatten från tätbebyggelse:

- biologisk behandling
- fysikalisk-kemisk behandling
- förbehandling av avfall för förbränning eller samförbränning
- behandling av slagg och aska
- behandling i anläggningar för fragmentering av metallavfall, inbegripet avfall som utgörs av eller innehåller elektriska eller elektroniska produkter samt uttjänta fordon samt därtill hörande komponenter

e) Återvinning, eller en kombination av återvinning och bortskaffande, av icke-farligt avfall med en kapacitet som överstiger 75 ton per dygn genom en eller flera av följande verksamheter, och med undantag för verksamheter som omfattas av rådets direktiv 91/271/EEG om rening av avloppsvatten från tätbebyggelse:

Betänkande MiUB 16/2022 rd

- biologisk behandling
- förbehandling av avfall för förbränning eller samförbränning
- behandling av slagg och aska
- behandling i anläggningar för fragmentering av metallavfall, inbegripet avfall som utgörs av eller innehåller elektriska eller elektroniska produkter samt uttjänta fordon samt därtill hörande komponenter

När den enda avfallshantering som bedrivs är anaerob biologisk nedbrytning, ska tröskelvärdet för kapacitet för denna verksamhet vara 100 ton per dygn

f) Avstjälningsplatser som tar emot mer än 10 ton avfall per dygn eller med en totalkapacitet på mer än 25 000 ton annat än farligt avfall, med undantag för avstjälningsplatser för inert avfall

g) Tillfällig lagring av farligt avfall, som inte omfattas av bestämmelsen 11. f) om en avstjälningsplats som tar emot mer än 10 ton avfall per dygn eller med en totalkapacitet på mer än 25 000 ton, med undantag för avstjälningsplatser för inert avfall, och den tillfälliga lagringen sker före verksamhet enligt följande företeckning, när den totala kapacitet är större än 50 ton, med undantag för tillfällig lagring, före insamling, på den plats där avfallet produceras:

- Behandling av avfall i avfallsförbränningsanläggningar eller i samförbränningsanläggningar för avfall med en kapacitet som överstiger 3 ton per timme för icke-farligt avfall och med en kapacitet som överstiger 10 ton per dygn för farligt avfall

- Behandling av farligt avfall med en kapacitet som överstiger 10 ton per dygn genom en eller flera av följande verksamheter:

- biologisk behandling
- fysikalisk-kemisk behandling
- sammansmältning eller blandning innan:
- behandling av avfall i avfallsförbränningsanläggningar eller i samförbränningsanläggningar för avfall med en kapacitet som överstiger 3 ton per timme för icke-farligt avfall och med en kapacitet som överstiger 10 ton per dygn för farligt avfall, eller

- någon av de verksamheter som förtecknas i denna punkt som gäller hantering av farligt avfall inleds

- omförpackning före:
- behandling av avfall i avfallsförbränningsanläggningar eller i samförbränningsanläggningar för avfall med en kapacitet som överstiger 3 ton per timme för icke-farligt avfall och med en kapacitet som överstiger 10 ton per dygn för farligt avfall, eller

- någon av de verksamheter som förtecknas i denna punkt som gäller hantering av farligt avfall inleds

- återvinning/regenerering av lösningsmedel
- återvinning/regenerering av oorganiska material utom metaller och metallföreningar
- regenerering av syror eller baser
- återvinning av komponenter som används till att minska föroreningar
- återvinning av komponenter från katalysatorer
- omräffinerings av olja eller annan återanvändning av olja
- invallning direkt på marken
- Avstjälningsplatser som tar emot mer än 10 ton avfall per dygn eller med en totalkapacitet på mer än 25 000 ton, med undantag för avstjälningsplatser för inert avfall
- Lagring under markytan av farligt avfall med en totalkapacitet på mer än 50 ton

h) Lagring under markytan av farligt avfall med en totalkapacitet på mer än 50 ton

Betänkande MiUB 16/2022 rd

E. Avgiftsklass 5	200 euroa
-------------------	-----------

1. SKOGSINDUSTRI

a) Upplag av obarkat virke i vatten där minst 20 000 m³ virke kan förvaras på en gång, dock inte upplag i vatten där det finns ett slutet vattenhanteringssystem

b) Fabriker som framställer OSB-spånskivor, spånskivor eller träfiberskivor och vars produktionskapacitet är minst 10 000 m³ per år eller fabriker som tillverkar eller ytbelägger plywood eller andra träskivor och där produktionskapaciteten är minst 10 000 m³ per år

c) Träimpregneringsinrättningar där produktionskapaciteten är högst 75 m³ per dygn

2. METALLINDUSTRI

a) Järn- eller stålverk eller fabriker som tillverkar järnlegeringar

b) Valsverk, smidesverkstäder eller dragerier för icke-järnmetaller, dock inte kallprocesserna tråddragning, valsning eller djupdragning

c) Drift av järn- och stål gjuterier med en produktionskapacitet på minst 200 ton per år

d) Andra gjuterier eller smältverk där smältningskapaciteten är minst 200 ton per år än de som avses i underpunkt c; vid smältning av bly eller kadmium högst 4 ton per dygn

e) Behandling av järnbaserade metaller genom anbringande av skyddsbeläggningar av smält metall

f) Varmvalsverk eller smidesverkstäder för järnbaserade metaller

g) Fartygsvarv

h) Ackumulatorfabriker

i) Ytbehandling av metaller eller plaster genom en elektrolytisk eller kemisk process där behandlingsbadens sammanlagda volym är minst 5 och högst 30 m³

3. ENERGIPRODUKTION

Kärnkraftverk

4. KEMISK INDUSTRI

a) Fabriker som tillverkar tvättmedel, där produktionskapaciteten är minst 50 ton per år

b) Gummifabriker med vulkaniserings- eller masticeringsprocess

c) Fabriker som tillverkar mineraloljeprodukter, där produktionskapaciteten är minst 10 000 ton per år

d) Fabriker som tillverkar stärkelsederivat

e) Enzymfabriker

5. TILLVERKNING AV BRÄNSLEN ELLER UPPLAGRING, HANTERING ELLER DISTRIBUTION AV KEMIKALIER ELLER BRÄNSLEN

a) Förgasning eller förvätskning av andra bränslen än kol i anläggningar med en bränsleeffekt på under 20 megawatt och där det tillverkas minst 3 000 ton bränsle per år

b) Anläggningar för tillverkning av fast, flytande eller gasformigt bränsle, där det tillverkas minst 5 000 ton bränsle per år, dock inte pelletpressning

c) Upplag för flytande bränslen eller hälso- eller miljöfarliga kemikalier i flytande form där det är möjligt att lagra minst 100 m³ sådana kemikalier, dock inte distributionsstationer för flytande bränsle eller energiproducerande anläggningar till vars bränsleeffekt adderas alla energiproducerande enheter med en bränsleeffekt på minst en megawatt som finns på samma anläggningsområde, där bränsleeffekten är minst 5 megawatt, men under 50 megawatt, och där bränsleeffekten för varje energiproducerande enhet som använder fast bränsle är under 20 megawatt, bränslecisterner, stortransformatorstationer för kraftöverföring eller sådana styckeodslager för färdigt

Betänkande MiUB 16/2022 rd

packade produkter som är belägna utanför ett viktigt eller annat för vattenförsörjning lämpligt grundvattenområde

d) Ovannämnda upplag som avses i punkt 5. c) i punkt E för hälso- eller miljöfarliga kemikalier i flytande form, även i mindre omfattning om upplagets verksamhet kan ha följande följder:

— förorening av vattendrag, när det inte är fråga om ett projekt som är tillståndspliktigt enligt vattenlagen (587/2011)

— avledning av avloppsvatten kan orsaka förorening av diken, källor eller i vattenlagen avsedda rännilar

— oskäligt besvär som avses i lagen om vissa grannelagsförhållanden (26/1920)

— om verksamheten förläggs till ett viktigt eller annat för vattenförsörjning lämpligt grundvattenområde och verksamheten kan medföra risk för förorening av grundvattnet

e) Distributionsstationer för flytande bränsle med bränslecisterner som har en total volym på minst 10 m³

f) Distributionsstationer för flytande bränsle även i mindre omfattning som avses i punkt 5. e) i punkt E om distributionsstationen kan ha följande följder:

— förorening av vattendrag, när det inte är fråga om ett projekt som är tillståndspliktigt enligt vattenlagen

— avledning av avloppsvatten kan orsaka förorening av diken, källor eller i vattenlagen avsedda rännilar

— oskäligt besvär som avses i lagen om vissa grannelagsförhållanden

— eller verksamheten förläggs till ett viktigt eller annat för vattenförsörjning lämpligt grundvattenområde

6. VERKSAMHET DÄR ORGANISKA LÖSNINGSMEDEL ANVÄNDS

a) Rengöring av ytor med organiska lösningsmedel som innehåller ämnen eller blandningar som är försedda med faroangivelserna H340, H341, H350, H350i, H351, H360D eller H360F, när förbrukningen av lösningsmedel överstiger 1 ton per år, men är högst 200 ton per år

b) Följande verksamheter där förbrukningen av organiska lösningsmedel är mer än 50, men högst 200 ton per år:

— annan ytrensning än den som avses i underpunkt a

— ursprunglig fordonslackering både i produktionsanläggningar och utanför dem

— beläggning av metall, plast, textil, folie och papper

— beläggning av träytor

— läderbeläggning

— beläggning av lindningstråd

— skotillverkning

— trä- och plastlaminering

— limning

— följande tryckaktiviteter: rulloffset med heatsetfärg, djuptryck av publikationer, andra djuptryck, flexografi, rotationsscreentryck, inklusive rotationsscreentryck på textil och papp, laminering eller lackering

— förädling av gummi

c) Följande verksamheter där förbrukningen av organiska lösningsmedel är mer än 25, men högst 200 ton per år:

— bandlackering

— träimpregnering

Betänkande MiUB 16/2022 rd

d) Följande verksamheter där förbrukningen av organiska lösningsmedel är mer än 50 ton per år:

- coldsettryck
- utvinning av vegetabiliska oljor och animaliska fetter och raffinering av vegetabiliska oljor
- tillverkning av beläggningar, lacker, lim och tryckfärg
- tillverkning av farmaceutiska produkter

e) Anläggningar där organiska lösningsmedel används och där förbrukningen av dem, fränsett den andel som binds i produkterna, är minst 50 ton per år eller motsvarande toppförbrukning är minst 100 kg i timmen, inklusive verksamhet där flyktiga organiska föreningar frigörs ur de drivgaser eller expansionsmedel som ingår i råvarorna.

7. MALM- ELLER MINERALBRYTNING ELLER TAGANDE AV MARKSUBSTANSER OCH TORV

a) Annan gruvdrift än sådan som avses i punkt A—D. och annan än i bilaga 2 avsedd maskinell guldgrävning

b) Anläggningar för anrikning av malmer eller mineraler

8. TILLVERKNING AV MINERALPRODUKTER

a) Cementfabriker

b) Tillverkning av kalk

c) Mineralullsfabriker med en smältningskapacitet som överstiger 6 000 ton per år

d) Fabriker som tillverkar glas eller glasfiber och som har en smältningskapacitet som överstiger 6 000 ton per år

e) Gipsskivefabriker

9. PRODUKTION ELLER BEHANDLING AV LÄDER ELLER TEXTILIER I EN ANLÄGGNING

a) Anläggningar där textilfibrer eller textilier förbehandlas eller färgas och där behandlingskapaciteten är minst 1 ton per dygn

b) Läderfabriker eller anläggningar för pälsberedning, dock inte tillverkning av produkter från färdigt bearbetade skinn

c) Fiberduksfabriker

10. TILLVERKNING AV LIVSMEDEL ELLER FODER

a) Bryggerier med en produktionskapacitet som är minst 5 miljoner liter per år

b) Tillverkning av cider och vin genom jäsnings när produktionskapaciteten är minst 10 miljoner liter per år

c) Anläggningar som tillverkar margarin eller andra vegetabiliska eller animaliska fetter eller oljor och där produktionskapaciteten för färdiga produkter är minst 15 ton per dygn

d) Industriella anläggningar som tillverkar eller blandar foder eller foderprotein och där produktionskapaciteten för färdiga produkter är minst 22 500 ton per år

e) Anläggningar som tillverkar färdigmat och där produktionskapaciteten för färdiga produkter är minst 30 000 ton per år

f) Tillverkning av gelatin från hudar, skinn och ben

11. DJURSTALLAR

a) Uppfödning av fjäderfä med mer än 40 000 platser för fjäderfä och svinhus med mer än 2 000 platser för slaktsvin avsedda för produktion (> 30 kg), eller med mer än 750 platser för suggor; med fjäderfä avses höns, kalkoner, pärlhöns, ankor, änder, gäss, vaktlar, duvor, fasaner, raphöhns och andra fåglar

Betänkande MiUB 16/2022 rd

b) Djurstallar som är avsedda för minst 300 mjölkkor, 500 köttnöt, 600 dikor, över 750 fullvuxna suggor, över 2 000 slaktsvin, över 40 000 värphönor eller över 40 000 broilrar

c) Djurstallar som är avsedda för flera i underpunkt b eller i bilaga 3 avsedda djurarter och där det totala antalet djurenheter uträknat med djurenhetskoefficienterna enligt den nämnda bilaga är minst 3 000 och som inte är avgiftsskyldiga på basis av antalet produktionsdjur som nämns i underpunkt b

d) Pälsdjursfarmer som är avsedda för minst 2 800 avelshonor av mink eller iller, eller för minst 1 400 avelshonor av rävm eller sjubb, eller andra pälsdjursfarmer där det totala antalet djurenheter uträknat med djurenhetskoefficienterna enligt bilaga 3 är minst 560 och som inte är avgiftsskyldiga på basis av ovannämnda antal produktionsdjur

12. TRAFIK

a) Hamnar eller lastnings- eller lossningskajer som i huvudsak är avsedda för handelssjöfart och som lämpar sig för fartyg med en dödvikt på över 1 350 ton

b) Flygplatser som är trafikflygplatser

c) Kemikaliebangårdar eller terminaler där hälso- eller miljöfarliga kemikalier förflyttas, dock inte stycke gods, från ett transportmedel till ett annat transportmedel eller ett upplag, eller från ett upplag till ett transportmedel

13. BEHANDLING AV AVFALL SOM SKER YRKESMÄSSIGT ELLER I EN ANLÄGGNING SAMT BEHANDLING AV AVLOPPSVATTEN

a) Verksamhet vid avfallsförbränningsanläggningar eller i samförbränningsanläggningar för avfall med en kapacitet som understiger 3 ton per timme för icke-farligt avfall och med en kapacitet som understiger 10 ton per dygn för farligt avfall

b) Andra avloppsreningsverk än sådana fristående avloppsreningsverk för avloppsvatten från en direktivanläggning i enlighet med Europaparlamentets och rådets direktiv 2010/75/EU om industriutsläpp som inte omfattas av rådets direktiv 91/271/EEG om rening av avloppsvatten från tätbebyggelse, och där processat avloppsvatten från avgiftsskyldiga men inte anläggningar i enlighet med direktiv 2010/75/EU hanteras

c) Behandling och avledning av avloppsvatten från tätbebyggelse där personekvivalenten är minst 100 personer

d) Deponier för utvinningsavfall

e) Avstjälningsplatser, inklusive avstjälningsplatser för inert avfall samt avstjälningsplatser för marksubstanser som är dimensionerade för minst 50 000 ton avfall per år

f) Annan behandling än deponering på avstjälningsplats av icke-förorenat jordavfall, betongavfall, tegelavfall eller asfaltavfall eller annat inert avfall, när den behandlade mängden är minst 50 000 ton per år

g) Anläggningar eller platser där sådant farligt avfall som uppkommer annanstans hanteras yrkesmässigt eller i en anläggning eller där avloppsvattnet behandlas, dock inte följande verksamhet:

— lagringsplatser för farligt avfall som uppkommer i hushåll eller i verksamhet som kan jämföras med hushåll och lagringsplatser för skrotfordon eller kasserade elektriska och elektroniska produkter som klassificeras som farligt avfall, där lagringsplatsernas lagringskapacitet är högst 50 ton

— bilskrotningsanläggningar

h) Annan behandling av avfall än sådan som avses i underpunkterna a och d–g ovan eller i följande och som omfattas av tillämpningsområdet för avfallslagen, när behandlingen sker yrkesmässigt eller i en anläggning och minst 20 000 ton avfall per år behandlas:

Betänkande MiUB 16/2022 rd

— avstjälpningsplatser för marksubstanser som är dimensionerade för mindre än 50 000 ton avfall per år

— annan behandling än deponering på avstjälpningsplats av icke-förorenat jordavfall, betongavfall, tegelavfall eller asfaltavfall eller annat inert avfall, när den behandlade mängden är under 50 000 ton per år

— lagringsplatser för farligt avfall som uppkommer i hushåll eller i verksamhet som kan jämföras med hushåll och lagringsplatser för skrotfordon eller kasserade elektriska och elektroniska produkter som klassificeras som farligt avfall, där lagringsplatsernas lagringskapacitet är högst 50 ton

— bilskrotningsanläggningar

— anläggningar där behandlingskapaciteten i fråga om slaktkroppar eller animaliskt avfall är högst 10 ton per dygn

14. ANNAN VERKSAMHET

a) Gödselbruk som tillverkar gödselmedel som inte baserar sig på fosfor-, kväve- eller kaliumbaserade råvaror (enkla eller sammansatta gödselmedel)

b) Prospektering efter och utvinning av olja och gas inom Finlands territorialvatten eller i Finlands ekonomiska zon samt annan därmed förknippad verksamhet

Betänkande MiUB 16/2022 rd

MILJÖSKADEAVGIFT AV ENGÅNGSNATUR

1. SKOGSINDUSTRI

- a) Sågverk där produktionskapaciteten är minst 20 000 m³ sågvirke per år
- b) Andra anläggningar som använder träskyddskemikalier än träimpregneringsinrättningar, när mängden använda träskyddskemikalier överstiger 1 ton per år

2. ENERGIPRODUKTION

a) Anläggningar som förbränner bränsle där det finns en eller flera energiproducerande enheter med en bränsleeffekt på minst 20 megawatt för förbränning av fast bränsle, och den sammanräknade bränsleeffekten för alla energiproducerande enheter på anläggningsområdet är under 50 megawatt

b) Energiproducerande anläggningar med en bränsleeffekt på minst 1 men mindre än 50 megawatt och där bränsleeffekten för varje energiproducerande enhet som använder fast bränsle är under 20 megawatt; när den energiproducerande anläggningens bränsleeffekt bestäms sammanräknas alla sådana energiproducerande enheter med en bränsleeffekt på minst 1 men mindre än 50 megawatt som finns på samma anläggningsområde.

3. TILLVERKNING AV BRÄNSLEN ELLER UPPLAGRING, HANTERING ELLER DISTRIBUTION AV KEMIKALIER ELLER BRÄNSLEN

a) Anläggningar för tillverkning av grillkol med trä som råvara, där det tillverkas minst 3 000 ton kol per år

b) Stenkolsupplag

4. VERKSAMHET DÄR ORGANISKA LÖSNINGSMEDEL ANVÄNDS

a) Följande verksamheter och anläggningar där förbrukningen av organiska lösningsmedel är mer än 5, men högst 50 ton per år:

— annan beläggning än beläggning av träytor, inklusive beläggning av metall, plast, textil, väv, folie och papper

— beläggning av lindningstråd

— skotillverkning

— trä- och plastlaminering

— limning

b) Följande verksamheter och anläggningar där förbrukningen av organiska lösningsmedel är mer än 10, men högst 50 ton per år:

— beläggning av träytor

— läderbeläggning

— följande tryckaktiviteter: rulloffset med heatsetfärg, djuptryck av publikationer, andra djuptryck, flexografi, rotationsscreentryck, inklusive rotationsscreentryck på textil och papp, laminering eller lackering

— förädling av gummi

— Utvinning av vegetabiliska oljor och animaliska fetter och raffinering av vegetabiliska oljor

c) Verksamheter och anläggningar där förbrukningen av organiska lösningsmedel är högst 50 ton per år:

— ursprunglig fordonslackering både i produktionsanläggningar och utanför dem

— annan ytrensning än rengöring med organiska lösningsmedel som innehåller ämnen eller blandningar som är försedda med faroangivelserna H340, H341, H350, H350i, H351, H360D eller H360F, när förbrukningen av lösningsmedel överstiger 2 ton per år

d) Anläggningar där organiska lösningsmedel används och där förbrukningen av dem, fränsett den andel som binds i produkterna, är minst 10 men under 50 ton per år eller motsvarande topp-

Betänkande MiUB 16/2022 rd

förbrukning är minst 20 men under 100 kg i timmen, inklusive verksamhet där flyktiga organiska föreningar frigörs ur de drivgaser eller expansionsmedel som ingår i råvarorna

5. MALM- ELLER MINERALBRYTNING ELLER TAGANDE AV MARKSUBSTANSER OCH TORV

a) Stenbrott eller sådan stenbrytning som är anknuten till annat än schaktningsarbete där stenmaterial behandlas minst 50 dagar

b) Permanenta stenkrossar eller anläggningar för kalkstensmalning, eller flyttbara stenkrossar eller anläggningar för kalkstensmalning som är förlagda till ett visst område och är i användning sammanlagt minst 50 dagar

c) Torvutvinning och därtill anknuten dikning

d) Maskinell guldgrävning, när de uppgrävda jordmassorna inklusive yttjord underskrider 500 m³ per år och arbetstiden är högst 50 dygn per år och när tillstånd eller rätt enligt vattenlagen inte behövs

6. TILLVERKNING AV MINERALPRODUKTER

a) Permanenta betongstationer och fabriker som tillverkar betongprodukter

b) Tillverkning av följande keramiska produkter genom bränning med en produktionskapacitet som är högst 75 ton per dygn och/eller med en ugnskapacitet som är högst 4 m³ och en sättningsdensitet per ugn på högst 300 kg/m³:

— keramik- eller porslinsfabriker med en produktionskapacitet på minst 200 ton per år

— lättgrusfabriker med en produktionskapacitet som överstiger 3 000 ton per år

7. PRODUKTION ELLER BEHANDLING AV LÄDER ELLER TEXTILIER I EN ANLÄGGNING

a) Kemiska tvättinrättningar

b) Tvättinrättningar där textilier tvättas med vatten, där kapaciteten är minst 1 ton per dygn och där avloppsvattnet inte avleds till ett avloppsreningsverk på behörigt sätt

8. TILLVERKNING AV LIVSMEDEL ELLER FODER

a) Anläggningar som behandlar eller förädlar fisk eller fiskeriprodukter och som använder minst 100 ton animaliska råvaror per år, och där produktionskapaciteten är högst 75 ton färdiga produkter per dygn

b) Följande verksamheter inom livsmedels- och foderindustrin:

— slakterier där produktionskapaciteten är minst 5 och högst 50 ton slaktkroppar per dygn

— anläggningar som behandlar eller förädlar kött eller köttprodukter och som använder minst 1 000 ton animaliska råvaror per år, och där produktionskapaciteten är högst 75 ton färdiga produkter per dygn

— anläggningar som behandlar eller förädlar potatis eller rotfrukt och som använder minst 2 000 ton vegetabiliska råvaror per år, och där produktionskapaciteten är högst 300 ton färdiga produkter per dygn

— anläggningar som behandlar eller förädlar grönsaker, oljeväxter, melass eller malkorn och som använder minst 5 000 ton vegetabiliska råvaror per år, och där produktionskapaciteten är högst 300 ton färdiga produkter per dygn, dock inte fabriker som tillverkar kallpressad vegetabilisk olja

— andra anläggningar som behandlar eller förädlar vegetabiliska råvaror än de som avses i de två föregående punkterna och som använder minst 10 000 ton vegetabiliska råvaror per år, och där produktionskapaciteten är högst 300 ton färdiga produkter per dygn, dock inte fabriker som tillverkar kallpressad vegetabilisk olja eller bagerier

Betänkande MiUB 16/2022 rd

- bryggerier med en produktionskapacitet som är minst 250 000 liter men mindre än 5 miljoner liter per år och högst 300 000 liter per dygn
- tillverkning av cider och vin genom jäsnings med en produktionskapacitet som är minst 750 000 liter men högst 10 miljoner liter per år och högst 300 000 liter per dygn
- andra anläggningar som tillverkar läske- eller alkoholdrycker än de som avses i de två föregående punkterna, där produktionskapaciteten är sammanlagt minst 50 miljoner liter per år och högst 300 000 liter per dygn
- industriella anläggningar som tillverkar eller blandar foder eller foderprotein och som har en produktionskapacitet för färdiga produkter under 22 500 ton per år och minst 15 men högst 75 ton per dygn, om andelen animaliskt material av produktionskapaciteten för de färdiga produkterna är minst 10 viktprocent, eller i andra fall högst 300 - (22,5 x A) ton per dygn, där A är viktprocentandelen animaliskt material i de färdiga produkterna
- glassfabriker eller ostmejerier, där produktionskapaciteten för färdiga produkter är minst 1 000 ton per år, men högst 75 ton per dygn, om andelen animaliskt material av produktionskapaciteten för de färdiga produkterna är minst 10 viktprocent; i andra fall 300 - (22,5 x A) ton per dygn, där A är andelen animaliskt material (i viktprocent) av de färdiga produkterna
- anläggningar som tillverkar färdigmat och som har en produktionskapacitet för färdiga produkter som är minst 5 000 och under 30 000 ton per år, men högst 75 ton per dygn, om andelen animaliskt material av produktionskapaciteten för de färdiga produkterna är minst 10 viktprocent, eller i andra fall 300 - (22,5 x A) ton per dygn och under 30 000 ton per år, där A är viktprocentandelen animaliskt material i de färdiga produkterna
- anläggningar för uppsamling, behandling eller bearbetning av endast mjölk baserad på en invägning av minst 100 och högst 200 ton per dygn
- fabriker som tillverkar sötsaker, där produktionskapaciteten är minst 15 ton per dygn
- anläggningar för förpackning av malt-, alkohol- eller läskedrycker, där produktionskapaciteten är minst 50 miljoner liter per år

9. FISKODLING

Fiskodlingar där minst 2 000 kg torrfoder eller den mängd annat foder som har motsvarande näringsvärde används årligen eller där fiskbeståndet ökar med minst 2 000 kg per år, eller som omfattar en minst 20 hektar stor damm eller grupp av dammar med naturligt foder

10. TRAFIK

- a) Andra flygplatser än trafikflygplatser, dock inte helikopterflygplatser som är avsedda för räddningsverksamhet
- b) Utomhus belägna motorsportbanor
- c) Depåer för fler än 50 bussar eller lastbilar eller arbetsmaskinsdepåer av motsvarande storlek

11. BEHANDLING AV AVFALL SOM SKER YRKESMÄSSIGT ELLER I EN ANLÄGGNING SAMT BEHANDLING AV AVLOPPSVATTEN

- a) Avstjälningsplatser för marksubstanser som är dimensionerade för mindre än 50 000 ton avfall per år
- b) Annan behandling än deponering på avstjälningsplats av icke-förorenat jordavfall, betongavfall, tegelavfall eller asfaltavfall eller annat inert avfall, när den behandlade mängden är under 50 000 ton per år
- c) Lagringsplatser för farligt avfall som uppkommer i hushåll eller i verksamhet som kan jämföras med hushåll och lagringsplatser för skrotfordon eller kasserade elektriska och elektroniska produkter som klassificeras som farligt avfall, där lagringsplatsernas lagringskapacitet är högst 50 ton

Betänkande MiUB 16/2022 rd

- d) Bilskrotningsanläggningar
- e) Anläggningar där behandlingskapaciteten i fråga om slaktkroppar eller animaliskt avfall är högst 10 ton per dygn
- f) Annan än i underpunkterna a-e eller i bilaga 1 punkt E. underpunkt 13 punkt a) avsedd behandling av avfall som sker yrkesmässigt eller i en anläggning och där mindre än 20 000 ton avfall per år behandlas

12. ANNAN VERKSAMHET

- a) Utomhus belägna skjutbanor
- b) Permanenta, utomhus belägna anläggningar för blästring
- c) Krematorier eller anläggningar för kremering av sällskapsdjur
- d) Permanenta djurgårdar eller nöjesparker
- e) Asfaltstationer

Betänkande MiUB 16/2022 rd

DJURENHETSKOEFFICIENTER VID UTRÄKNING AV BETALNINGSSKYLDIGHET FÖR DJURSTALLAR OCH PÄLSDJURSFARMER

Djurenhetskoefficienter vid uträkning av det totala antalet djurenheter i djurstallar och pälsdjursfarmar. Det totala antalet djurenheter i ett djurstall fås genom att antalet djurarter i djurstallet multipliceras med respektive djurenhetskoefficient och de på så sätt erhållna djurenhetsantalet räknas samman.

För andra djurarter ska djurenhetskoefficienten för det djur användas som närmast motsvarar det aktuella djuret i fråga om årlig kväveutsöndring.

Djur	Djurenhetskoefficient
Mjölkkko	10,8
Diko	4,3
Kviga (12-24 mån.)	4
Köttnöten (tjur 12-24 mån.)	5,7
Avelstjur (tjur > 2 v)	8,1
Kalv 6-12 mån.	3,4
Kalv < 6 mån.	1,7
Sugga med grisar	2,6
Slaktsvin*	1
Galt	1,8
Avelssvin, sinsugga i suggstall	1,8
Avvand gris, 5-11 veckor, om det inte finns suggor på gården*	0,24
Häst 2 år	3,9
Ponny** 2 år-, häst 1 år	2,8
Liten ponny** 2 år-, ponny** 1 år, häst < 1 år	2
Liten ponny** 1-2 år, ponny** < 1 år	1,2
Liten ponny** < 1 år	0,8
Åsna (enligt mankhöjd och ålder liksom i fråga om ponnyer och små ponnyer)	0,8—2,8
Får (tacka med lamm, bagge)	0,6
Get (get med killingar, bock)	0,6
Värphöna	0,07
Broilermor	0,07
Tupp	0,1
Kalkonmoder	0,14
Slaktkalkon*	0,12

Betänkande MiUB 16/2022 rd

Broiler*	0,03
Unghöna*	0,04
Ankmoder, slaktanka*, gåsmoder, slaktgås*, fasanmoder, slaktfasan*	0,07
Andmoder, slaktand*	0,06
Vaktel, pärlhöna	0,04
Kaninhona med ungar***	0,19
Struts	0,9
Bison	2,5
Vildsvin	0,9
Mink och iller, avelshona med ungar	0,18
Mink och iller, unge	
Mink och iller, avelshane	
Räv och mårddhund, avelshona med ungar	0,41
Räv och mårddhund, unge	
Räv och mårddhund, avelshane	

* per djurplats

** ponny: mankhöjd som fullvuxen 120—140 cm; liten ponny: mankhöjd som fullvuxen < 120 cm

*** Levande vikt för kaninhona ca 5 kg. Utöver ungarna inräknas kaninhanen i honans djurenhetskoefficient.

2.

Lag

om ändring av 222 § i miljöskyddslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i miljöskyddslagen (527/2014) 222 § 2 mom. som följer:

Betänkande MiUB 16/2022 rd

222 §

Datasystemet för miljövarldsinformation

Datasystemet för miljövarldsinformation består av uppgifter som registreras i närings-, trafik- och miljöcentralernas, regionförvaltningsverkens, Meteorologiska institutets, Finlands miljöcentralers och miljöministeriets datasystem, register och filer. Bestämmelser om de uppgifter som ska registreras i datasystemet finns i 223 §, avfallslagen, vattenlagen, miljöskyddslagen för sjöfarten, lagen om vattentjänster (119/2001), lagen om vattenvårds- och havsvårdsförvaltningen och lagen om miljöskadefonden och i bestämmelser som utfärdats med stöd av dem. Uppgifterna kan registreras i maskinläsbar form med hjälp av en teknisk anslutning.

Denna lag träder i kraft den 20 .

3.

Lag

om ändring av 99 a och 111 a § i räddningslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i räddningslagen (379/2011) 99 a § 2 mom. och 111 a § 6 mom., sådana de lyder i lag 1353/2018, som följer:

99 a §

Ersättning för kostnaderna för bekämpning av oljeskador och fartygskemikalieolyckor

Bestämmelser om rätten för den myndighet som ansvarar för bekämpningen av oljeskador och fartygskemikalieolyckor och för myndigheter som deltagit i bekämpningen eller gett handräckning vid den att ur miljöskadefonden få ersättning för kostnaderna för bekämpningen av skadan eller olyckan finns i lagen om miljöskadefonden (/). I fråga om rätten för den myndighet som ansvarar för bekämpningen och för myndigheter som deltagit i bekämpningen eller lämnat

Betänkande MiUB 16/2022 rd

handräckning vid den att få ersättning ur internationella oljeskadefonden tillämpas vad som avtalats om detta på ett för Finland bindande sätt.

111 a §

Efterbehandling av oljeskador

Vad som i 99 a § 1 mom. föreskrivs om myndigheters rätt att få ersättning för kostnaderna för bekämpning av oljeskador och fartygskemikalieolyckor tillämpas även på kommuners rätt att få ersättning för kostnaderna för efterbehandling. Bestämmelser om kommuners rätt att ur miljöskadefonden få ersättning för kostnaderna för efterbehandling finns i lagen om miljöskadefonden.

Denna lag träder i kraft den 20 .

4.

Lag

om upphävande av 1 §:n 2 mom. 8 punkten i punktskattelagen

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §

Genom denna lag upphävs i punktskattelagen (182/2010) 1 § 2 mom. 8 punkten, sådan den lyder i lag 766/2020.

2 §

Denna lag träder i kraft den 20 .

5.

Lag

om upphävande av 1 § 1 mom. 19 punkten i lag om beskattningsförfarandet beträffande skatter som betalas på eget initiativ

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §

Genom denna lag upphävs i lag om beskattningsförfarandet beträffande skatter som betalas på eget initiativ (768/2016) 1 § 1 mom. 19 punkten.

2 §

Denna lag träder i kraft den 20 .

Utskottets förslag till uttalanden

1. *Riksdagen förutsätter att miljöministeriet vid uppföljningen av hur lagen fungerar bedömer i synnerhet om avgiftsintäkterna och avgiftsbelastningen på olika branscher och företag av olika storlek förverkligas på det sätt som presenteras i konsekvensbedömningen i propositionen och att ministeriet rapporterar resultaten av uppföljningen och utvärderingen till utskottet och i förekommande fall föreslår ändringar i avgiftssystemet före utgången av 2026.*
2. *Riksdagen förutsätter att regeringen säkerställer att det ses till att en god oljebekämpningsberedskap upprätthålls.*

Betänkande MiUB 16/2022 rd

Helsingfors 25.11.2022

I den avgörande behandlingen deltog

ordförande Hanna Kosonen cent
vice ordförande Tiina Elo gröna
medlem Petri Huru saf
medlem Emma Kari gröna
medlem Mai Kivelä vänst
medlem Johan Kvarnström sd
medlem Niina Malm sd
medlem Saara-Sofia Sirén saml
medlem Hussein al-Tae sd
medlem Ari Torniainen cent
ersättare Jouni Kotiaho saf
ersättare Pia Lohikoski vänst.

Sekreterare var

utskottsråd Marja Ekroos.